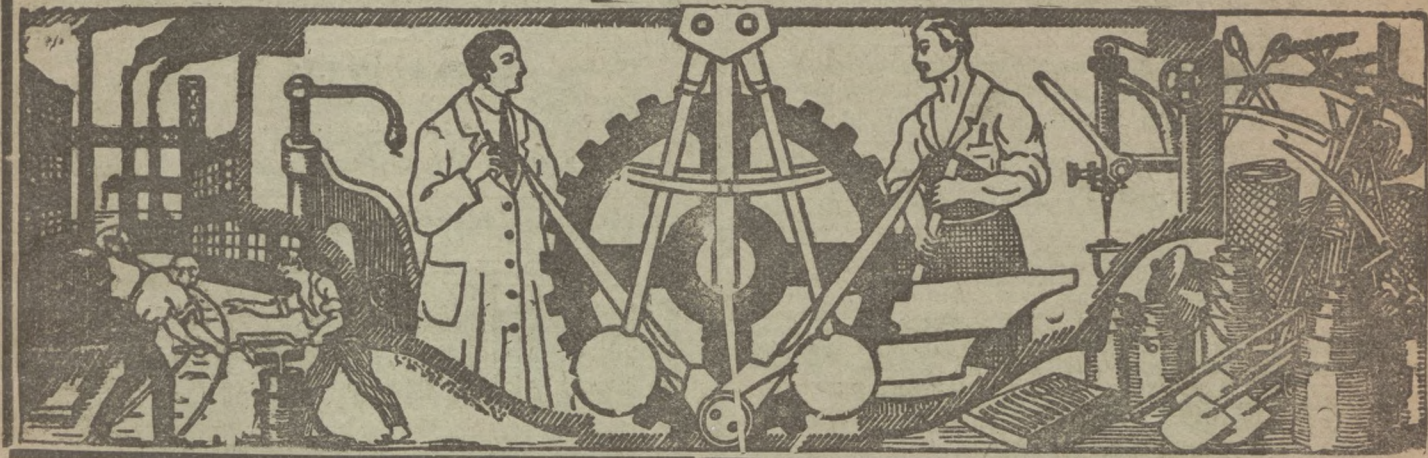

RYNEK METALOWY I MASZYNOWY

Tygodnik nasz rozchodzi się po całej Polsce.

W polskich granicach cłowych leżące

THE INTERNATIONAL SHIPBUILDING AND ENGINEERING Co. LTD. Gdańsk

(Międzynarodowe Towarzystwo Budowy Okrętów i Maszyn S. A.)

BUDUJE:

Kotły parowe, płomienicowe i wodnorurkowe
sys. Babcock & Wilcox lub Stirling wysokiej wydajności dla ciśnień do 35 atm.

Turbiny i maszyny parowe

dla pary przegrzanej każdej wielkości.

Silniki Diesla

ze sprężarką i bez sprężarki od 10 do 1000 K. M.

Prądnicę, Transformatory, Tablice rozdzielcze.

SILNIKI ELEKTRYCZNE dla prądu stałego i zmiennego syst. Bergmanna.

POMPY ODŚRODKOWE I TŁOKOWE każdego rozmiarów.

Wszystkie aparaty i urządzenia dla fabryk i rafineryj cukru

według najnowszego systemu (Hallesche Maschinenfabrik Halle a/S). Przewody rurowe - Transmisje - Wały

Łożyska pierścieniowe - **CZOLGI** dla rolnictwa o sile 35 KM.

KOLEJKI WĄSKOTOROWE a mianowicie: wagony wąskotorowe osobowe i towarowe, kryte i otwarte, wózki
leśne dla transportu drzewa.

DZWONY z brązu szarmonizowane każdej wielkości.

TOKARKI systemu Defries i **MŁOTY PNEUMATYCZNE** systemu Eumeco.

ODWIEDZINY NASZYCH INŻYNIERÓW, KOSZTORYSY I PROJEKTY BEZPŁATNIE!

Adresy naszych biur inżynierskich:

Biuro Warszawskie: Warszawa, Jasna Nr. 11 m. 5 tel. 99-18

„ Lwowskie: Lwów, Podleskiego 7, tel. 48 88

„ Łódzkie: Łódź, Ewangelicka 14/16, tel. 41-83

Biuro Krakowskie: Kraków, Wiślna, Nr. 12, tel. 37-85

„ Lubelskie: Lublin, Krak.-Przedmieście 60 m 6, tel. 9-62

„ Poznańskie: Poznań, Plac Wolności 9, tel. 37-85

Adresy telegraficzne:

Stocznia Warszawa.

Stocznia Lwów.

Stocznia Łódź.

Stocznia Kraków.

Stocznia Poznań.

Stocznia Lublin.

Biblioteka Jagiellońska

1002518657

Poważne źródła dostawcze

„Vulcan-Electro“

Elektryczny aparat wulkanizacyjny w podróż i do użytku warsztatowego poleca

W. Narożny i Synowie, Poznań 1, ul. Ogrodowa 15/16
Telefon 2658. 3337

Naczynia mleczarskie, naczynia kuchenne, wyroby blaszane cynowe, kotły, zbiorniki do wody, mleka itp. poleca J. Wiśniewski, Zakł. Blacharskie w Warszawie, Nowy Świat 62. Tel. 268-19 288

Śruby „HELIOS“ do drzewa toczone, mosiężne i poniklowane. Wszelkie części fasonowe mos. Poznań, Rynek Łazarzki 8. Tel. 6543. (2967

Narzędzia precyzyjne Przekroje (sznyty), matryce (sztance), formy i tłocznie do fabrykacji artykułów masowych z metalu, celulozoidu, papieru, skóry, jako też do artykułów chemicznych, mydła, pasty etc. wykonuje na zamówienie. Dostarczam i wykonuję artykuły masowe podług wzoru sztancowane, tłoczone i dęte. Wykonuję wszelkie prace tokarskie po cenach umiarkowanych. Za fachowe i wzorowe wykonanie gwarantuję długoletnią praktyka zagraniczna. JAN ŁAZAROWICZ I S-ka, POZNAŃ, ul. Mostowa 15. 2967

IMADŁA RÓWNOLEGŁE 80 — 150 szerokości.
Motor Polski T. A., Żnin. 3288

Hurt. rowerów, maszyn do szycia i części zam. pasowych oraz broni i amunicji HURTOWNIA PNEUMATYKÓW T. z o. p. OSTRÓW (Wlkp.)

Kuchenki gazowe

618 1-, 2- i 3-płomienne
Tow. Akc. „WIEPOFANA“ Poznań-Dąbrowskiego 81 - tel. 61-56

Fabryka wyrobów aluminiowych w Drawskim-Młynie (Wlkp.) dostarcza **łyżki i łyżeczki aluminiowe**

Armatury wodociągowe, gazowe, ogrzewalne, toaletowe poniklowane oraz specjalne dla cukrowni, papierni, cementowni, fabryk chemicznych itp., **noże metalowe** dla fabryk papieru, **odlewy** według własnych i nadesłanych modeli z różnych alajzy dostarcza: Fabryka armatur i wyrobów metalowych firmy Towarz. Kontynentalne dla handlu żelazem w Krakowie - ul. A. Potockiego 8. 3142
Specjalność: bronz fosforowy odporny na kwasy.

Pomorska Fabryka Samochodów, Motorów i Maszyn Bracia Cierpiatkowscy, Toruń, Szosa Chełmińska 53, Tel. 1471, dostarcza **wszelkie części samochodowe** 2862

Gwoździe - nity - śruby 2865
M. MATUSZEWSKI - POZNAŃ, Przemysłowa 22

(Wolne miejsce.)

Plomby ołowiane w różnych wielkościach i w każdej ilości poleca 2866
Stec & Lisowski, Fabryka plomb. Toruń, Kochanowskiego 1a

S. E. E. „Suchy Element Elektryczny“ Fabryka ogniw galwanicznych w Zawierciu, Województwo Kieleckie. 2973

JAKÓB GOLDMAN, Częstochowa, ul. Ogrodowa 11 3286
poleca do polerowania metali **trawę meksykańską „FIBRE“** Dostawa natychmiastowa

ARMATURE żeliwną, stalową i bronzową, jako to: wentyle, rany i zasuwki wszelkich typów, inżektory, manometry t. p. do przewodów na parę przegrzaną i nasyconą polecają 2925c
JANCZEWSKI i FREYMARK
Warszawa, Mokotowska 49.

Blotniki, chłodniki do samochodów, tanki do benzyny, wladra do węgla, powieszaki do obrazów 2862
i inne artykuły blaszane poleca korzystnie St. Gulczyński Poznań, ul. Dąbrowskiego 90. telefon 6679

Rowery, ramy, kierownice, wi-delki, podpórki siodełkowe poleca najtaniej z gwarancją na wytrzymałość Fabryka Maszyn Precyzyjnych i Rowerów „INVENTIA“ Tow. Akc. w POZNANIU.

VULKAN rozczyzn gumowy wyrabia w najlepszym gatunku 2919
(Gummilösung) „GUMY“
Poznań, ulica 27 Grudnia 15

Rury i kolana wyrabia jako swoją specjalność 2886
JAN MIKUT
POZNAŃ, GRUNWALDZKA 25.

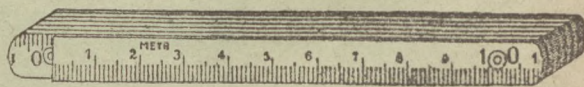

Druciane KLATKI dla ptaków 2888
wyrabia masowo
St. Błażejczak, Poznań, Dąbrowskiego 1.

Drawska Odlewnia żelaza i Fabryka Maszyn Drawski-Młyn (Wielkopolska) poleca **odlewy żeliwne** o doskonałej jakości 2902
Dostawa terminowa. Piec codziennie czynny.

Odlewnia Metali i Warsztaty Mechaniczne „Wartome“, Poznań, ul. Polna 8 2862

NARZĘDZIA PRECYZYJNE i inne

dostarcza ze składu najtaniej Biuro Techniczno-Handlowe **Mieczysław Poznański w Warszawie** 2862
Telefon nr. 51-65 Marszałkowska 72. Skrzynka pocztowa 61

Ręczne magły domowe i wszelkie maszyny rolnicze poleca 2866
Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza, Bracia Biskupscy S. A. w Kołomyi, 1785

PITTLERA 3048
oryginalne głowice do nacinania gwintów precyzyjnych od 3 mm. wżwyż, oraz wszelkie narzynki z stali szybko-tnącej poleca ze składu
St. Duchowski - Biuro Inżynierskie.
Tel. 32-26 Poznań Pocztowa 21.

Oliwiarki do wszystkich celów

W. Gierczyński i S-ka
POZNAŃ, św. Marcina 13
Tel. 1885.

RYNEK METALOWY i MASZYNOWY

NAJOBSZERNIEJSZE CZASOPISMO FACHOWE W POLSCE

THE - METAL - AND - MACHINE - MARKET LE MARCHÉ DES MÉTAUX ET DES MACHINES
(WEEKLY) (HEBDOMADAIRE)

DER METALL- UND MASCHINEN-MARKT
(WOCHENBLATT)

PRZEDPŁATA: Kwartalnie 4 1/2 zł. Dla Gdańska
4 1/2 guld. Dla Niemiec 4 1/2 mk.
Dla Ameryki 1 dol. kwart.

Pozostałe warunki zamieszczone są na ostatniej
stronie tekstowej numeru.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
POZNAŃ, WIELKA 10 - TEL. 2277

SUBSCRIPTION RATES: For 3 months (England) . . . sh 5
" " " (Germany) Gmks. 4.50
" " " (U. S. A.) . Dol. 1.-

ADVERTISING-RATES:
Full page zł. 100.— Half, a page zł. 60.— One fourth of
a page zł. 35.— One eighth of a page zł. 20.— One sixteenth
of a page 10.— Advertisements on Cover plus additional
fee. Advertisements from abroad will be calculated according
to special rates.
In special editions the rates are different.

Nr. 1.

Poznań, 6 stycznia 1927

Rok VII.

Treść nr. 1.

I.

W przededniu walki kartelu brukselskiego z hutnictwem polskim, R. H. — Głosy angielskie o brukselskim pakcie stalowym. — Produkcja cynku i ołowiu w Polsce (część I). — Finansowanie zbytu na podstawie międzynarodowej, L. L. — Z ruchu organizacyjnego. — Z branży. — Kwestja międzynarodowego prawa wekslowego i czekowego, P. B. — Nowe wydawnictwa.

II.

Dział Budowlany i Drzewny: Konjunktura dla przemysłu drzewnego i budowlanego w 1927 r., R. S. — Z rynku drzewa, wyrobów metalowych i żelaza.

III.

Elektro- i Radio-technika: Elektrotechnika przyszłości, inż. R. H. — Rozwój radjotelegrafu w Polsce. — Działanie muzyki radjowej na chorych. — Wyższe studia radjo-techniczne na Politechnice Lwowskiej. — Różne. — Przegląd Dostaw. — Skrzynka zapytań.

W przededniu walki kartelu brukselskiego z hutnictwem polskim

Kilka tygodni temu prezydent Zachodnio-Europejskiego kartelu stalowego, p. Mayrisch, odpowiedział pewnemu dziennikarzowi na zapytanie, czy kartel stalowy względnie poszczególne jego grupy nie staną się groźnym niebezpieczeństwem dla przemysłu innych krajów, że takie przypuszczenie względnie podejrzenie jest mylnem, gdyż Międzynarodowy Kartel Stalowy stworzony został dla pacyfikacji europejskiego rynku, a nie dla walki, i zresztą rządy poszczególnych krajów mają możność w każdej chwili interwenjować i przeszkodzić wszelkim niepożądanym lub szkodliwym objawom. Tem samem prezydent Mayrisch stawia kwestję zwalczania poszczególnych krajów przez kartel lub jego grupy poza nawias jakichbydz możliwości.

Mimo tego oświadczenia jednak polski przemysł hutniczy stoi w chwili obecnej przed wręcz przeciwnymi faktami. Otóż świeżo „przyjęta“ do kartelu nowa grupa czesko-austriacko-węgierska gotuje się do otwartej walki z polskim przemysłem żelaznym, gdyby tenże w dalszym ciągu chciał pozostawać poza międzynarodowym kartelem stalowym, względnie gdyby w dalszym ciągu miał odwagę nie stosować się do żądań Czechów, tj. zrezygnować całkowicie z rynków południowo-wschodnio-europejskich.

Taki bowiem wniosek należałoby wyciągnąć z prowadzonej od szeregu tygodni systematycznej propagandy czeskiej w pismach zagranicznych, a skierowanej zbyt jaskrawo przeciw polskiemu przemysłowi żelaznemu.

Zaznaczyć należy, iż Czesi prowadzą kampanję nie tylko w pismach w Czechosłowacji i na Węgrzech, ale także, i to głównie za pośrednictwem najpoważniejszych dzienników gospodarczych Niemiec i Austrii i odnosi się wrażenie, że celem tej akcji jest pozyskanie w przemyśle niemieckim sojusznika w akcji na terenie kartelu przeciw Polsce.

Przemysł czeski zapowiada otwarte wystąpienie przeciw polskim hutom i spodziewa się, iż uzyska pomoc kartelu w walce o rynki środkowo-południowe. Naturalnie o ile pomoc tę uzyska, będzie się ona streszczała w szeregu koncesyj co do zastosowania cen bojowych, a może i nawet odnosić się będzie do efektywnej finansowej pomocy na ten cel.

Jeżeli zdamy sobie sprawę z tej antypolskiej propagandy Czechów, jeśli przytem uwzględnimy, że Czesi nie gatunkiem wyrobów lub lepszą kalkulacją, lecz wyraźnie siłą międzynarodowego kartelu chcą wyprzeć Polskę z wszystkich rynków bałkańskich, to staniemy wobec pytania, co dla przeciwwagi przedsięwzięły huty polskie i jakie kroki w tej mierze poczynił Rząd.

Oczywiście huty polskie nie boją się propagandy czeskiej, wiedzą bowiem doskonale, że Czesi obecnie występują przeciw Polsce tak buńczucznie tylko dlatego, iż czują się we własnym kraju zupełnie pewni, albowiem mają oparcie w umowie ochrony terytorjalnej aż do 31 marca 1927 r.

Huty polskie muszą jednak pamiętać, iż w umowie ochrony terytorjalnej mają ostrą i skuteczną broń przeciw wszystkim apetytom czeskim, a przede wszystkim przeciw wyparciu hut polskich z rynków bałkańskich. Niech o tem przemysł czeski pamięta.

Lecz ze względu na interesy ogólnopństwowe tą kwestją musi zainteresować się i rząd, który wedle zdania prezydenta międzynarodowego kartelu stalowego, winien zawsze wkraczać wtedy, gdy kartel pośrednio lub bezpośrednio dla danego kraju staje się niebezpiecznym. Rząd, a szczególnie Ministerstwo Przemysłu i Handlu musi tej sprawie poświęcić jaknajbaczniejszą uwagę, gdyż stosunki polityczno-gospodarcze, łączące nas z krajami wschodnio-południowo-europejskimi proszą się prosto o to, aby rząd polski podjął się w tych wypadkach roli pośrednika, szczególnie, jeżeli idzie o rynek rumuński.

Bardzo cenne w tym względzie są uwagi p. Henryka Tannenbauma w listopadowym wydaniu „Przeglądu Politycznego“, gdzie czytamy:

„Dla naszego przemysłu żelaznego specjalne znaczenie posiadają rynki bałkańskie, a w szczególności rynek naszego sojusznika — Rumunii. Z natury naszego sojuszu z Rumunją wynika, że Rumunja powinna się przyczynić do rozwoju naszego przemysłu żelaznego i mechanicznego, a wtem i przemysłu wojennego. W dostawach dla wojska i kolei rumuńskich, przemysł polski powinien być popierany w sposób szczególny i tutaj obowiązkiem Rządu jest dbać o właściwe postawienie sprawy. Tymczasem przemysł czeski, austria-

cki i węgierski nawiązuje kontakt z przemysłem rumuńskim, czemu sprzyja wprawdzie i to, że w jednym z największych przedsiębiorstw żelaznych Rezica jest zainteresowany kapitał austriacki i czeski łącznie z rumuńską rodziną Bratianu. Ponieważ przemysł Polski nie rozporządza wpływami prywatno-gospodarczymi w innych krajach, a właściwie sytuacja przedstawia się wręcz odmiennie, gdyż podlega ona wpływowi kapitału obcego i dyspozycji obcej, to tem silniejszą koniecznością staje się, aby Rząd Polski rzucił na szalę swoje wpływy polityczne dla utrwalenia zbytu polskiego przemysłu żelaznego na rynku rumuńskim. Tymczasem Rumunja podniosła stawki kolejowe od wyrobów żelaznych, co uderza tylko w przemysł żelazny polski, gdyż Czechy i Austria dowożą swoje produkty żelazne Dunajem. Dostęp do Dunaju utrudniają nam Czesi przez wysokie stawki kolejowe od wytworów żelaznych do Bratislawy na Dunaju i tutaj znowu byłoby wskazane porozumienie się z Czechami na gruncie wzajemnych ustępstw tranzytowych szczególnie obecnie, gdy fabryki czeskie otrzymały zamówienia do Rosji“.

Niewątpliwie sytuacja jest poważna. Przemysłowcy, jak również Rząd muszą wyczerpać siły w kierunku pomyselnego rozwiązania żywotnych zagadnień polskiego przemysłu hutniczego. Jeżeli faktycznie grozi nam wojna gospodarcza o rynki zbytu na Bałkanach, to Rząd winien wziąć w swoje ręce i znaleźć odpowiednie środki oraz wagę zastąpienia interesów gospodarczych Państwa.

M. H.

Głosy angielskie o brukselskim pakcie stalowym.

Stanowisko Anglii wobec brukselskiego kartelu stalowego określił Viscount Furness na generalnem zebraniu South Durham Steel and Iron Co. w sposób następujący:

Zawiązanie europejskiego paktu stalowego posiada wielkie znaczenie dla przemysłu angielskiego, ponieważ obejmuje prawie wszystkie większe kraje Europy, stale produkujące, z wyjątkiem Anglii. Skutki tego paktu, gdyby ustalili się jako stały kartel i uprawiali jednolitą politykę przy rozdziale rynków, będą prawdopodobnie bardzo doniosłe.

Mówca żałuje, że rząd angielski odrzucił wniosek o zamianowanie komisji, celem rozważenia i wprowadzenia ceł ochronnych dla angielskiego przemysłu stalowego. Gdyby angielskie rynki były tak samo chronione, jak to ma miejsce w krajach kontynentalnych, stanowisko angielskich fabrykantów stali przy pertraktacjach stanowczo byłoby znacznie silniejsze. Gdyby ponadto większa część angielskich fabrykantów stali zjednoczyła się na pewnej finanso-

wej podstawie, bezwątpienia i pozycja przemysłu byłaby pod każdym względem znacznie poważniejsza.

Również przewodniczący firmy stalowej Donnan Long et Comp. wypowiedział się o stanowisku Anglii wobec kartelu w ten sposób, że porozumienie z kontynentalnymi fabrykantami nie jest wyłączone i musi doprowadzić do stabilizacji, która dla powstania nowych przedsiębiorstw bezwzględnie jest konieczną. Rozwój Europy idzie w tym kierunku, że wytwarza się obecnie więcej niż kiedykolwiek gotowych fabrykatów, fakt, który bardzo dotkliwie daje się odczuć przemysłowi angielskiemu. Jeżeli to zapatrywanie jest słuszne, a zadowalające porozumienie możliwe — to leży w interesie Anglii uzyskanie głosu w ogólnej polityce europejskiego kartelu stalowego.

W Anglii odbył się szereg konferencji na temat możliwości przystąpienia Anglii do kartelu, jednakże stanowisko fabrykantów angielskich jeszcze nie zostało uzgodnione.

Produkcja cynku i ołowiu w Polsce.

I.

Jednym z działów górniczo-hutniczych, który w razie rozwoju rodzimego przemysłu przetwórczego wykazać mógłby u nas znacznie silniejsze, niż dotychczas oparcie o rynek krajowy — jest kopalnictwo i hutnictwo cynkowe. Do chwili obecnej, wskutek braku w kraju dostatecznej ilości działów wytwórczości, zużywających cynk (cynkownie, przemysł wyrobów mosiężnych itp.), hutnictwo cynku wyłącznie omal zależnem jest od konjunktur eksportowych, tak, że lwią część wytwórczości skazana jest na zagraniczne rynki zbytu.

Górnośląski przemysł cynkowy, bo mówiąc o przemyśle cynkowym w Polsce ma się w pierwszym rzędzie na myśli przemysł cynkowy polskiego Górnośląska, kroczył odda-

wna na trzecim miejscu produkcji światowej i dzięki niemu Polska do dnia dzisiejszego zajmuje to miejsce nadal.

W roku 1924 światowa produkcja cynku wynosiła bowiem:

w Stanach Zjednoczonych	535 846 ton
„ Polsce	97 000 „
„ Australji	52 194 „
„ Wielkiej Brytanji	43 098 „
„ Niemczech	39 000 „
„ Kanadzie	27 641 „
„ Belgji	179 662 „

Ogółem: 974 441 ton

Lecz i pod wzgl. produkcji ołowiu Stany Zjednoczone są jego najbogatszym producentem. Za tym krajem idzie dopiero Australia, Hiszpania, Niemcy i Meksyk. Ekonomicznie produkcja metalu tego koncentruje się w rękach Stanów Zjednoczonych, Anglii i Francji, kontrolujących razem około 79 procent całej światowej produkcji ołowiu.

W latach 1923 i 24 światowa produkcja ołowiu poza Polską była następująca:

	1923 rok	1924 rok
Stany Zjednoczone	453 318 ton	527 526 ton
Meksyk	184 242 ..	177 852 ..
Australia	137 513 ..	140 624 ..
Hiszpania z Tuniszem	73 805 ..	117 078 ..
Kanada	53 899 ..	84 334 ..
Birma	51 239 ..	57 969 ..
Włochy	18 821 ..	24 318 ..
Rodepia	12 162 ..	7 003 ..
Transwaal	5 394 ..	5 014 ..
Ogółem:	989 393 ton	1 141 718 ton

W Polsce kruszce ołowiu znajdują się głównie w dwóch obszarach: 1. obejmuje Górny Śląsk, dawn. W. Ks. Kralowskie i przyległe części b. Kongresówki; 2. góry Kielecko-Sandomierskie; pozatem niewielkie znaczenie miało dawniej występowanie rudy ołowianej w Tatrach, a dalej znajdowano rudę tę w Truskawcu i innych miejscowościach Podkarpacia.

W nowych czasach spożycie metalu tego gwałtownie wzrosło i przewyższyło spożycie miedzi. Produkcja rodzima ołowiu (metal) przedstawia się następująco:

1913	— 43 600 ton
1920	— 18 600 ..
1921	— 14 300 ..
1922	— 15 300 ..
1923	— 20 500 ..

Dalsze dane statystyczne przytoczymy później.

Jeżeli idzie następnie o przemysł cynkowy w Polsce, obejmuje on 8 przedsiębiorstw, mianowicie: na obszarze b. Kongresówki Franko-Rosyjskie Towarzystwo Górnicze Sp. Akc., Towarzystwo Akcyjne Kopalni i Zakładów Hutniczych Sosnowieckich; w Małopolsce Giesche Sp. Akc., Trzebińskie Zakłady Hutnicze; na polskim Górnym Śląsku Giesche Sp. Akc., Zakłady Hohenlohe Sp. Akc., Śląskie Kopalnie i Cynkownie, The Henckel v. Donnersmarck Beuthen, Estates Limited, oraz przedsiębiorstwo prywatne księcia Henckel v. Donnersmarcka.

Liczba pieców cynkowych oraz mufl w cynkowniach, położonych na polskim Górnym Śląsku, wynosiła w r. 1925: 64 piece jednopiętrowe z 3960 muflami oraz 198 pieców dwu- i trzypiętrowych z 26 424 muflami, z czego w ruchu było 46 pieców jednopiętrowych z 2 796 muflami i 148 dwu- lub trzypiętrowych pieców z 19 786 muflami.

Znakomity znawca naszego przemysłu cynkowego, inż. gór. A. Ciszewski, oblicza łączną produkcję cynku tych przedsiębiorstw w latach: 1913 na 192 298 ton

1922	„ 84 730 ..
1923	„ 96 404 ..
1924	„ 91 037 ..
1925	„ 114 425 ..

Z tego przypada na polski Górny Śląsk:

1913	— 159 439 ton
1922	— 75 610 ..
1923	— 84 543 ..
1924	— 77 669 ..
1925	— 98 151 ..

a na huty b. Kongresówki i Małopolski:

1913	— 22 859 ton
1922	— 9 120 ..
1923	— 11 861 ..
1924	— 13 368 ..
1925	— 16 274 ..

W porównaniu ze światową produkcją cynku, wynoszącą w latach:

1913	1922	1923	1924	1925
1.000,8	719,3	953,6	1.004,9	1.119,8 ton

produkcja cynku Polski w wymienionych latach w procentach wynosiła:

19,21	11,78	10,11	9,06	10,22%
-------	-------	-------	------	--------

Cyfry te wykazują, że stan produkcji cynku w Polsce pozostaje w tyle w stosunku do produkcji światowej. Przyczynę tego stanu rzeczy należy wyjaśnić następującymi okolicznościami:

Przemysł cynkowy w Polsce, szczególnie zaś na polskim Górnym Śląsku, zawdzięczał nadzwyczajny rozwój i wysoki poziom w czasach przedwojennych głównie pomyślnemu położeniu pokładów rud cynkowych, zalegających nad niewyczerpalnymi niemal polami węglowymi lub w najbliższym ich sąsiedztwie. Wskutek tego istniała możliwość przeróbki hutniczej prawie na miejscu wydobycia rud, przy uniknięciu długich i drogich transportów, co redukowało znacznie koszty produkcji. Warunki jednak z biegiem czasu pogorszyły się znacznie, głównie dlatego, że bogate bardzo, pod względem ilościowym, jak i jakościowym, złoża rudy cynkowej zostały z biegiem czasu znacznie uszczuplone. Wobec tego polski przemysł cynkowy zmuszony jest gospodarować oględnie rolami istniejącymi, które mogą wystarczyć jeszcze na cały szereg lat. Zdaniem bowiem przemysłu cynkowego w Polsce jest dążenie wszelkimi środkami do tego, aby podstawa jego istnienia opierała się w ciągu jaknajwiększej ilości lat w możliwie wielkiej mierze na złożach rud krajowych. Rozwiązanie kwestji podniesienia produkcji cynku przez przeróbkę hutniczą wysokowartościowych rud zagranicznych, jako przymieszki do rud krajowych, jest połączone z wielkimi trudnościami, głównie z powodu bardzo wydatnie zmniejszonej podaży rud na rynkach międzynarodowych.

Starania więc przemysłu idą przede wszystkim w tym kierunku, aby przez nowe urządzenia w procesie wzbogacania rudy, nie tylko, jak dotąd, przystosować dla przeróbki hutniczej rudy bogate, lecz również i w możliwie wielkiej mierze wykorzystać rudy ubogie, których Polska posiada jeszcze znaczne ilości. W tym kierunku czynione są właśnie w ostatnich czasach liczne próby. Tam, gdzie zawartość metalu lub specjalny gatunek materiału rudowego uniemożliwia zastosowania różnych metod wzbogacania rudy, (z których metoda flotacyjna zasługuje może na największą uwagę), dąży się do otrzymania produktów cynkowych w postaci tlenku cynku. Ogromne zwały mułów galmanowych i blendowych otwierają w razie udania się tych doświadczeń bardzo korzystne widoki. Nie są to pierwsze poczynania w tym kierunku. Podobne próby przedsiębrano już w innych krajach, w szczególności w Ameryce i w Niemczech, jednak specjalny charakter rud polskich wysuwa nowe zagadnienia i nowe trudności, które znów mogą być pokonane tylko w drodze znacznych nakładów finansowych; koniecznym bowiem następstwem zmiany metod produkcji byłaby gruntowna modernizacja cynkowni.

I zdaje się, że pod tym względem zaczynamy wkraczać na drogę realizacji powyższych planów. Lecz o tem w następnym numerze.

**Jerzy Hirsowski, Inżynier, Składy Elektrotechniczne,
Poznań, Stary Rynek 48.**

Z dniem 1 stycznia rb. przeszedł poznański Oddział firmy „Elektrokabel“ Sp. z o. odp. na własność inżyniera Jerzego Hirsowskiego, (Jerzy Hirsowski, Inżynier, Składy Elektrotechniczne w Warszawie) i prowadzony będzie nadal w rozszerzonym zakresie jako Oddział centrali w Warszawie. Z naszej strony życzymy nowemu właścicielowi wiele pomyślności!

Finansowanie zbytu na podstawie międzynarodowej.

Dnia 9 grudnia r. ub. odbyła się w Londynie międzynarodowa konferencja przedstawicieli ubezpieczalni kredytowych szeregu państw. Aby zapobiec wszelkim nieporozumieniom zgóry zaznaczamy, że wcale nie chodziło tym razem o głośną kwestję finansowania konsumpcji, która od dłuższego czasu na lamach prasy polskiej tudzież zagranicznej jest przedmiotem bardzo żywej dyskusji. Obrady rzeczony konferencji dotyczyły raczej kwestyj ubezpieczenia kredytów eksportowych oraz kredytów przemysłowo-handlowych, a nie kredytów dla handlu detalicznego. Podkreślenie to jest tem bardziej konieczne z uwagi na to, że kwestja finansowania konsumpcji w handlu detalicznym jest dotąd problemem nierozwiązanym, który kryje w sobie mnóstwo niebezpieczeństw, przedewszystkiem zaś przyczynia się do wzrostu spożycia czystego, oportunistycznego i dlatego niebezpiecznego. W ubezpieczaniu kredytów na szerszych podstawach, a więc w ubezpieczaniu kredytów eksportowych, albo kredytów na dostawy dla przemysłu i handlu widzieć należy conajmniej produktywną inwestycję oraz zaspokojenie potrzeby, istniejącej oddawna, a nie uwzględnianej z powodu powszechnego braku kredytów. Tego rodzaju ubezpieczenie kredytów w ten czy inny sposób ma zastosowanie we wszystkich prawie państwach kulturalnych i uznane zostało za całkiem dobre i pożyteczne.

Usiłowania, zmierzające do oparcia ubezpieczenia kredytów na podstawach międzynarodowych, można jedynie powitać. W ten sposób bowiem nastąpi ułatwienie wymiany doświadczeń oraz informacji o poszczególnych kredytantach, a zwłaszcza w dziedzinie ubezpieczenia kredytów eksportowych możliwą się staje reasekuracja pomiędzy towarzystwami ubezpieczonemi w poszczególnych krajach. Wszystkie te kwestje były osięd narad londyńskich, przedewszystkiem zaś głównym tematem referentów najwybitniejszych fachowców ubezpieczeniowych i związanej z temi referatami dyskusji. Mianowicie

wystąpiono też z inicjatywą, aby w przyszłości pomiędzy towarzystwami ubezpieczeniowymi poszczególnych krajów dokonywano wymiany informacji o firmach, poszukujących kredytu, oraz informacje te stwierdzano w drodze współdziałania i reasekuracji. Jeśli np. w przyszłości jakaś polska ubezpieczalnia kredytowa asekurowałaby kredyt polskiej firmy na dostawę — przypuśćmy — do Francji, to powinna ona zwrócić się do miarodajnej ubezpieczalni kredytowej francuskiej i starać się o uzyskanie od niej informacji i ewentl. reasekuracji. W ten sposób ubezpieczalnia polska uzyskuje pewną gwarancję, że odbiorcą francuski jest pewny.

Pozatem możliwa będzie wzajemna pomoc bezpośrednia towarzystw ubezpieczeniowych między sobą przez poparcie w sprawach procesowych i cesję roszczeń od kraju do kraju. Natomiast jest rzeczą wątpliwą, czy przewidziano także bezpośrednią umowę finansową, pewne zaś, że unikać się będzie jakiegokolwiek kartelizacji.

Wypada zaznaczyć, że konferencja londyńska była poniekąd pierwszą próbą porozumienia międzynarodowego i w tej dziedzinie. Uczestnicy konferencji nie związali się niczem, mając uprzednio wszystkie kwestje i materiały zreferować swoim administracjom, które będą decydowały ostatecznie. Należałoby życzyć, aby zamierzone porozumienie doszło do skutku, gdyż w ten sposób posunięto by się o dalszy krok naprzód w dziedzinie współpracy międzynarodowej wogóle. Konferencji ubezpieczalni kredytowych z bankami nie należy się obawiać. Stwierdzono to również na konferencji londyńskiej, gdzie przedstawiciel banków francuskich mr. de Rougemont wyraźnie podkreślił, że niema przeciwności między bankami a ubezpieczalniami kredytowymi. Dążeniem ubezpieczalni kredytowych jest wyłącznie eliminowanie ryzyka, którego banki unikać muszą.

L. L.

Z ruchu organizacyjnego

Cech Ślusarzy i pokrewnych rzemiosł.

Na wniośnię uroczystość wyrosło ostatnie oficjalne zebranie Obowiązkowego Cechu Ślusarzy i Pokrewnych Rzemiosł w Poznaniu, odbyte w czwartek 23 grudnia 1926 r.

Zapoczątkowano Mszą św. w kościele Pana Jezusa, na której jubilatowi przystępowali do Komunii św. a ks. Rektor Cieszyński językiem krasomówczym wygłosił słowa wspomnień szczytnej przeszłości rzemiosła i dążeń w Cechu zjednoczonych zawodów na przyszłość.

Pochodem z chorągwiami (mistrzowską i czeladniczą) udano się na uroczyste posiedzenie do pobliskiej sali p. Jarockiego, gdzie starszy Cechu, mistrz Stefan Żuromski, zagaiwszy zebranie, oddał przewodnictwo w ręce honorowego starszego Cechu p. Inżyniera Biskupskiego.

Jako pierwszy przemawiał delegat Izby Rzemieślniczej — jej wiceprezes p. Staszak, składając z ramienia swej władzy jubilatowi życzenia. Po nim przemawiał drugi delegat Izby Rzemieślniczej — jej syndyk, p. Juszezak, wskazując na doniosłość współpracy Cechu z Izłą Rzemieślniczą. Na takich właśnie organizacjach rzemieślniczych polegać pragnie Izba, aby skutecznie działać dla tychże zreszeń. W nawiązaniu do tej przemowy rozdzielił Wiceprezes Izby Rzemieślniczej z jej łona przeznaczone „dyplomy honorowego mistrzostwa“ długoletnim członkom Obowiązkowego Cechu, jak: 1) p. Inżynierowi Franciszkowi Biskupskiemu, 2) Stanisławowi Brzozowskiemu, 3) Janowi Popławskiemu, 4) Edwardowi Wardyńskiemu, 5) Tomaszowi Zaliszowskiemu, 6) Antoniemu Markowskiemu, 7) Andrzejowi Lin-

kemu, 8) Ludwikowi Grabianowskiemu; zaś „dyplomy uznania około rozwoju zawodu swego“ pp. Inżynierowi Kazimierzowi Gaertigowi, elektromistrzowi Bronisławowi Waligórskiemu, oraz mistrzowi ślusarskiemu: Stefanowi Żuromskiemu.

Podczas śniadania dziękował za uznanie Izbie Rzemieślniczej, w imieniu jubilatów, p. Inżynier Biskupski. Starszy czeladnik, pan Wojciechowski, podkreślił szczerą i niezmienną wierność dla mistrzów czeladzi zawodowej. Dyrektor Szkoły Rzemieślniczo - dokszałcującej, p. Stiller, w sympatycznym przemówieniu swoim wskazał na postępy i dochowek rzemiosła przy swej szkole, wyrażając życzenie: aby wszystkie Cechy i zawody tak szczerze i samowiednie ze Szkoły korzystać zechciały, jak to czyni Cech Ślusarzy etc.

Jako piąty z rzędu, zabrał głos Przewodniczący Związku Cechów, radny miasta Poznania, mistrz stolarski p. Libera, wyrażając swoje wielkie zadowolenie, że tak Cech sam, jak i jego przynależne zawody, zreszywszy się w Związku, akcentują: w zjednoczeniu leży siła, którą na zewnątrz chcąc uwydatnić jednostki mimo zapalu z wy-czerpania giną, zaś w zwartym szeregu dobiegają pożądanego celu.

Skarbnik Cechu p. Narożny podkreślił wymownie a dobitnie porównanie zachodu z nami w rzemiosle, dzieląc się ze słuchaczami spostrzeżeniem: że poziom zawodowy ucznia mimo demoralizacji powojennej, stale się podnosi. Jubilat p. Andrzej Linke, honorowy mistrz ślusarski, wspominał o stosunkach rzemiosła naszego dawniejszych i zadaniach dzisiejszych, na czem przemówienia przerwano.

Przy następującym o godzinie 13-tej obiedzie jubilat elektromistrz Inżynier Biskupski, z wieku i urzędu zebraniu dalej przewodnicząc, naszkicował mozolne germanizacja

Gwarectwo „Hrabia Renard“

Kopalnie węgla i Zakłady Przemysłowe w Sosnowcu

Oddział: Walcownia rur i żelaza

Rury bez szwu czarne i ocynkowane ze stali Siemens-Martin, wyrobianej przez Tow. Huta Bankowa.

Rury żelazne wyciągane na gorąco i zimno do rozmaitego użytku. Rury z kołnierzami stałymi i ruchomymi na przewody parowe, powietrzne, wodne i gazowe. — Rury gładkie i fasonowe do kotłów, parowozów, traktorów. — Rury Fielda, Rury pompowe zwyczajne i amerykańskie. — Rury wiertnicze — Rury studzienne o grubych ściankach do przewodów hydraulicznych. Rury podszkowane.

Rury spawane od (1/8" do 1 1/2")

Rury spawane z mufami, lub kołnierzami nagwintowanymi na przewody gazowe.

Mufy — Gwinty długie — Łuki. Żelazo ciągnięte, okrągłe i sześciokątne. Natychmiastowa dostawa rur normalnych wszelkich wymiarów. — Termin dostawy rur specjalnych po porozumieniu. Odlewy żelazne.

Składy w Warszawie: Żelazna 59

Telefon 58-88.

Telefon 58-88.

Specjalność: Rury o cienkich ściankach do Cukrowni i aparatów dystylacyjnych. Wężownice wszelkich kształtów i wymiarów.

Przedstawiciele: Inż. A. de Rosset, Warszawa, Foksal 11, lub Wilcza 29a, tel. 272-56
 Antoni Bernhard, Poznań, Wielkie Garbary 18, tel. 12-59
 Antoni Bernhard, Łódź, Andrzeja 7, tel. 9-01
 Julian Bonk, Lwów, Sapielny 26, tel. 12-80
 Inż. Jerzy Pobóg-Krasnodebski, Katowice, Młyńska 5, tel. 22-03.

2983

TOWARZYSTWO AKCYJNE

FABRYK BUDOWY TRANSMISJI, MASZYN i ODLEWNI ŻELAZA

J. JOHN W ŁODZI

Własne biura sprzedaży:

W WARSZAWIE
Aloje Jerozolimskie 51

WE LWOWIE
Zyblikiewicza 39

W POZNANIU
Cieszkowskiego 8

W KRAKOWIE
Basztowa I. 24

W KATOWICACH
Batorego 4

Adres telegraficzny:
„TRANSMISJA”

W LUBLINIE
Krakowskie-Przedmieście 58

PĘDNIE (transmisje). Łożyska samosmary. Wieszaki. Wałki. Sprzęgła stałe i rozłączane: kłowe i cierne. Koła pasowe i linowe. Naprężacze pasów. Kierowniki pasowe. Wykonanie dokładne. Kontrola sprawdzianami różnicowymi. Produkcja masowa na skład; terminy krótkie.

KOŁA zębate czołowe i stożkowe z zębami obrabianymi na specjalnych automatach.

TOKARKI pociągowe, szybkoobrotowe z wałkiem pociągowym do toczenia i śrubą pociagową do gwintów. Budowa mocna. Wykonanie serjami bardzo dokładne. Wrzeciona szlifowane. Każda tokarka próbowana i kontrolowana protokularnie.

2639

WIERTARKI kolumnowe ze skrzynką biegów (8 szybkości) i samodzielnym posuwem wrzeciona (4 szybkości) dla wiercenia otworów do 32 i 40 mm.

KOTŁY STREBEL'A, oryginalne do ogrzewań centralnych.

WALCE młyńskie i inne przedmioty żeliwne utwardzone.

RUSZTY ekonomiczne własnego systemu i wszelkie odlewy.

Dostawa ze składów lub w terminach krótkich.

gąbione przeżycia Cechu z lat 1890-tych, kiedy to, ob-
jęwszy urząd Cechmistrza, zdołał przy pomocy solidarności
członków narodowości polskiej odruchowo w miejsce od-
wiecznego zarządu niemieckiego, uformować do dziś trwają-
cy rdzennie polski zarząd.

Za szczupłe są ramy niniejszego sprawozdania, aby
wszystkie z 37 przemówień choć w skróceniu podać, a były
one treściwe i pouczające. Jedynie przemilczać nie należy
uchwały: zapomogi 50,— zł. dla czeładzi cechowej, 200
zł. dla wdów i sierót po zmarłych członkach Cechu, oraz
uznanie kościółka Pana Jezusa przy ulicy Żydowskiej,
jako dla Cechu obowiązującego parafjalnie do uroczysto-
ści kościelnych Cechu.

O godz. 20-tej uroczyste to zebranie zamknięto odeczy-
taniem i podpisaniem protokołu, okrzykiem na cześć Rze-
czypospolitej i odśpiewaniem Roty.

◆◆ | **Z BRANŻY** | ◆◆

Podwyżka płac w przemyśle górniczym.

Onegdaj w Ministerstwie Pracy odbyła się konferencja,
w której wzięli udział przedstawiciele Rady Zjazdu Przemys-
łowców Górniczych oraz Centr. Zw. Górników. Po dłuższej
dyskusji został podpisany protokół, ustalający na miesiąc gru-
dzień 1926 r. i styczeń 1927 r. podwyżkę płac dla robotników
dniówkowych o 7,7 proc. i akordowych o 5 proc. Ponieważ
jednocześnie w tym samym stosunku wzrosną premie rodzin-
ne, przeto faktycznie zarobki wzrosną przeciętnie o 9 proc.
dla robotników dniówkowych, a o 6 procent dla akordowych.
Analogiczny protokół podpisali przedstawiciele Rady Zjazdu
Przemysłowców Górniczych z przedstawicielami Zw. „Praca
Polska“. Podpisanie tego protokołu kończy ostatecznie per-
traktacje, które trwały od paru tygodni w przemyśle górni-
czym Zagłębia Dąbrowskiego.

Ruch w przemyśle hutniczym.

W końcu grudnia roku ubiegłego uruchomiono kilka wiel-
kich pieców hutniczych, a mianowicie w Hucie Bankowej, w
hucie „Katarzyna“ w Sosnowcu, oraz w hutach: Królewskiej,
Pokoju i Falwy. W ten sposób na ogólną liczbę 24 wiel-
kich pieców, zdatnych do użytku, pracuje obecnie 14.

Z przemysłu białostockiego.

W czasie od 15—21 grudnia 1926 r. uruchomiono w Bia-
łymstoku fabrykę wyrobów żelaznych Dojlickiego, zatrudniają-
jącą 30 robotników oraz fabrykę dykt Hasbacha w Dojłidach,
zatrudniająjącą 200 robotników. Z braku surowców zamknięto
fabrykę Gotliba i Soleckiego w Grudku, pozostawiając bez
pracy 55 robotników i fabrykę sukna Becera (15 rob.).

Kartele niemieckie.

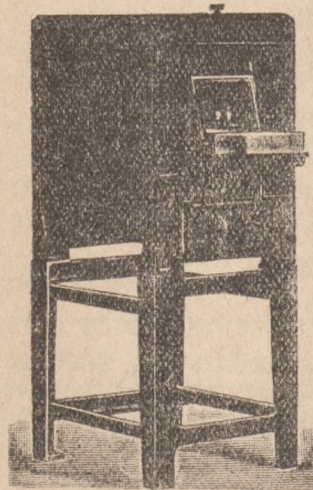
W tych dniach doszło do ściślejszego porozumienia mię-
dzy niemieckimi fabrykami kos. Stworzono kartel z termi-
nem działalności do 1. 10. 1941 roku, przyczem możliwe bę-
dzie automatyczne przedłużenie umowy. Kartel ten z siedzibą
w Hagen ma na celu regulację produkcji, skontyngentowanie
zamówień oraz racjonalizację i specjalizację wytwórczości
poszczególnych fabryk.

Rozwój niemieckiej ekspansji gospodarczej.

Z 35 lokomotyw, zamówionych ostatnio przez Związek
Południowo-Afrykański, fabryka niemiecka „Hanomag — Han-
nover — Linden“, otrzymała zamówienie na 37 lokomotyw
typu „1 C I“ i „1 C II“ oraz 3 lokomotywy typu „1 C L“,
razem 40 lokomotyw. Poza ofertami niemieckimi złożyły
między innymi oferty 2 fabryki amerykańskie i 7 angielskich.
Fakt ten dowodzi stałego rozwoju niemieckiej ekspansji gospo-
darczej, która, zasilona obficie kapitałem amerykańskim i an-
gielskim, zaczyna odbierać Anglii rynki kolonialne.

Kartel walcowni drutu.

Dnia 28 grudnia r. ub. rozpoczęły się w Leodjum roko-
wania między niemieckim związkiem walcowni drutu, a przed-
stawicielami wytwórni drutu walcowanego w Belgji, Luxem-
burgu i Francji w sprawie stworzenia międzynarodowego syn-
dykatu drutu walcowanego. Na początku rokowań wyłoniła się
różnica zdań między przemysłowcami francuskimi a belgij-
skimi. Rokowania te z wymienionej przyczyny zostały odto-
żone na pierwszą połowę stycznia 1927 r. Chodzi przede-
wszystkiem o podpisanie konwencji cen. Czynniki zaintere-
sowane zapewniają, że do porozumienia dojdzie w krótkim
czasie.

Piece elektryczne
do wyżarzania i hartowania
D. R. P.

Elektryczne suszarnie
D. R. P. 3584

Prospekty i oferty na żądanie
natychmiast gratis.

Generalna reprezentacja
L. Jakubowicz i S-ka
Sosnowiec, Dęblińska 7

Pompy odśrodkowe
dla każdego rodzaju cieczy i każdą wydajność dostarcza:
Fabryka maszyn górniczych, Katowice-Załęże

3240

POMORSKA SKŁADNICA SUROWCÓW T. CZACHOWSKI w TORUNIU
ul. Czerwona Droga.
Telef. 806

Zakup:
żelaza starego, metali,
kości, szmat, papieru,
stłuczek szklanych itp.

Sprzedaż:
żelaza sztab., blach, bednarki i podków

Zamiana:
żelaza starego na żelazo nowe i użytkowe

Specjalność: Demontaż i użytkowanie starych urządzeń fabrycznych.

Hurt Detal

Tow. Akcyjne
PRZEMYSŁU METALURGICZNEGO
W POLSCE
Radomsko

2984

Adres telegraf.: „Metal” Telefon nr. 22

WYRABIA:

DRUT żelazny i stalowy ciągniony, drut miedziowany, drut koleczasty.

GWOŹDZIE wszelk. rodzaju, spreżyny meblowe, nity żelazne i miedziane.

ŚRUBY i wkretki do mebli, podkładki wkretki do drzewa żel. i mosiężne, wkretki kute, śruby jasne do metali.

LOPATY i szpadle wszelkich kształtów i gatunków z trzonkami lub bez.

WIDLY stalowe.

KONSTRUKCJE ŻELAZNE, jako to: dachy, mosty, zbiorniki, pomosty, kolejki przenośne, zwrotnice kolejowe, rozjazdy i zwrotnice tramwajowe, wagoniki, kolejki napowietrzne, dźwigi i krany, szkielety wież kościelnych, taczki żelazne i t. d.

Sieredzki i Szulc T. z o. p.
Centrala Maszyn i Narzędzi

3210

Telef. 3450

Poznań
ul. św. Marcina 43

Telef. 3480

Reprezentanci na Województwo Poznańskie:
Huty Bismarka w Hajdukach Wielkich (G. Śl.) — Stal szybko tnąca, narzędziowa, konstrukcyjna, maszynowa, kute części stalowe i surowiec żelaza.

„Cebeo”, Centralne Biuro Sprzedaży Odlewów Ogrzewalnych fabryk: Rohn, Zieliński i S-ka w Warszawie, Tow. Akc. „Staporków” w Staporkowie, „Kamienna — Jan Witwicki” w Kamiennej. Radjatory — rury żebrowe i łączniki do takowych.

Tow. Akc. „Staporków” w Staporkowie: Surowiec odlewniczy, rury zlewowe i wodociągowe oraz odlewy do celów kolejowych i przemysłowych.

S-ki Akc. „Val D'Or”. Francja: Wiertarki stołowe, ścienne, radialne, ręczne, piersiowe, uchwyty do wiertarek, korby wszelkich systemów, imadła precyzyjne i szlifierki.

Polecają do natychmiastowej dostawy ze składu:

Obrabiarki do drzewa i metalu. Maszyny blacharskie. Nożyce i dziurkacze do blachy. Narzędzia pneumatyczne. Piłniki krajowe i angielskie. Wszelkie narzędzia. Łożyska kulkowe i samosmarujące oraz wszelkie części transmisyjne. Pasy skórzane i z sierści wielbłądziej. Tarcze i wyroby szmerglowe, krajowe i zagraniczne. Artykuły techniczne. Aparaty do spawania. Stal do różnych celów. Rury gazowe i kotłowe. Oryginalne szwajcarskie łączniki marki + G F +. Armatury i artykuły instalac.

Zakłady Metalowo-Hutnicze M. G. Pinoff

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

KATOWICE

Szosa Król-Hucka

Telefon: Katowice 4 i 157. ■ Adres telegr.: „Pinoffmetall” Katowice.

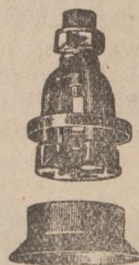
SPRZEDAŻ

wszelkich nowych metali, spajań metalowych, cyny do lutowania, oryg. cyny angielskiej, starych metali i t. d.

ZAKUP

wszelkich starych metali oraz popiołów metalowych po najwyższych dziennych cenach.

Uprasza się o próbki i oferty pod powyższym adresem.
3467

Nr. 1 i Nr. 0

WYRÓB KRAJOWY**PALNIKI**

gwarant. jakości, do naftowych maszynek Nr. 1 i Nr. 0

Brandki, kluczyki do wkręcania brandek i obrączki poleca

B. Wileński, Wilno

ul. Sadowa Nr. 7.

3466

Towarzystwo Akcyjne
„Arkona”

Wytwórnia
wyrobów
metalowych

Tczew

Telef. 20 i 59

Adres telegr.: ARKONA — TCZEW

Fabryka założona 1857 roku

Oddział I:

wszelkiego rodzaju artykuły blaszane, cynowane, cynkowane, lakierowane. — Beczki żelazne, cynkowane. — Spawalnica autogenowa. Tłocznia hydrauliczna.

Oddział II:

Opakowania blaszane. — Chromolitografia na blasze.

2387

Kwestja międzynarodowego prawa wekslowego i czekowego.

Z inicjatywy sekcji gospodarczej sekretariatu Ligi Narodów odnowione zostały prace komitetu rzeczoznawców, zmierzające do usunięcia różnic w ustawodawstwie wekslowym i czekowym poszczególnych krajów, które to różnice w sposób nader ujemny wpływają na kształtowanie się międzynarodowych stosunków gospodarczych. Dwukrotnie już kwestja ta była przedmiotem narad konferencyj międzynarodowych w Haadze, przy czem już w roku 1912 opracowano ze wszystkimi szczegółami projekt odpowiedniej konwencji międzynarodowej. Wówczas nie zdołano jednak uzgodnić systemów kontynentalnego i anglosaskiego. Wskutek zawieruchy wojennej prace te uległy przerwaniu. Obecnie wspomniany komitet rzeczoznawców pod przewodnictwem prezydenta Rotterdamsche Bank, p. Westermann'a, ma zbadać trudności, jakie powstają dla handlu międzynarodowego wskutek rozbieżności w poszczególnych ustawodawstwach i prawach zwyczajowych odnośnie do weksłów i czeków. Nadto komitet ma zbadać, w jakich rozmiarach byłoby możliwe i pożądane wprowadzenie zmian w systemie kontynentalnym i anglosaskim celem możliwie największego zmniejszenia różnic, jakie wykazują.

W Komitecie zasiadają przedstawiciele następujących państw: Niemcy, Holandia, Belgja, Włochy, Japonja, Szwajcarja, Czechosławacja, Danja, Anglja i Stany Zjednoczone Ameryki Półn. P. B.

◆◆ NOWE WYDAWNICTWA ◆◆

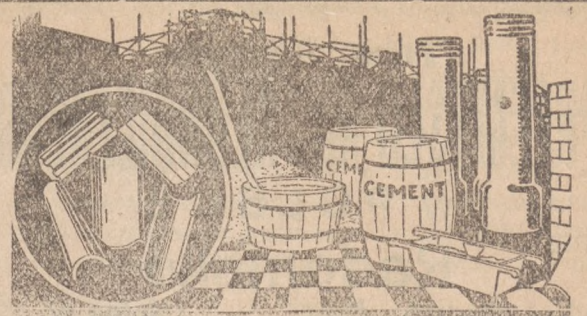
Ukazał się zeszyt 3-ci Kwartałnika Handlu Zagranicznego za 1926 r., zawierający szczegółowe dane, dotyczące naszego obrotu towarowego w trzecim kwartale i za okres od stycznia do września bieżącego roku.

Dla celów porównawczych zamieszczone są równoległe rubryki, dotyczące odpowiedniego okresu z roku ubiegłego.

Klasyfikacja towarów jest tak szczegółowa, że pozwala na rozległe wykorzystywanie Kwartałnika dla celów praktycznych, w zakresie importu i eksportu; dlatego też Kwartałnik cieszy się wielkim uznaniem sfer gospodarczych. Z drugiej znów strony Kwartałnik stanowi podstawowy materiał źródłowy dla wszystkich zajmujących się poważnie tak bardzo obecnie aktualna sprawa bilansu handlowego.

Sukces przemysłu polskiego na wystawie w Rzymie.

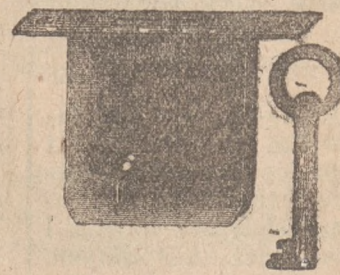
Jak donosi prasa włoska, dnia 28 listopada roku ubiegłego Fabryka Wyrobów Metalowych „Arkona“ w Tczewie odznaczoną została na wszechświatowej wystawie w Rzymie w Rzymie dyplomem honorowym i złotym medalem za usługi za nadzwyczajny dobór wyrobów blaszanych cynkowanych z działu gospodarstwa domowego, jakoteż wyrobów cynowanych, zastosowanych specjalnie dla potrzeb wielkiego przemysłu mleczarskiego. Poza tem firma wystawiła bardzo duży zbiór pudełek i puszek do konserw, tak z białej blachy jak i nadrukowanych najrozmaitszemi reklamami, w pojedynczych jak również i kilkukolorowych nadrukach. Wprowadzając ten dział pudełkowo-puszkowy, omawiana placówka polska nie szczędziła kosztów i mozołów, zastosowując najnowsze zdobycze techniki. Musi być zaznaczyć, że komitet wystawowy składał się z ludzi fachowych, rozumiejących zasady przemysłu dokładnie, bo nie tylko odznaczył firmę ogólnikowo, ale także zarząd tejże firmy w osobie jej dyrektora, p. Konrada Murawskiego, któremu specjalnie wysłał drugi medal złoty. Polskiemu przemysłowi w Tczewie cześć!

Materiały budowlane wszelk. rodzaju poleca:
GUSTAW GLAETZNER

Centrala Materiałów Budowlanych i Dachówek
Tel. 6580 POZNAŃ 3, Mickiewicza 36 zał. 1907 r.
adr. telegraf.: „Dachglatzner“-Poznań.

ZAMKI I OKUCIA

BUDOWLANE
I MEBLOWE

wykonuje

TORUŃSKA

FABRYKA ZAMKÓW J. Broda

TORUŃ, UL. KOSZAROWA 11-13. TELEFON 1441

Adres telegraficzny: „BRODABIURO“ 42

Inż. Józef Ziemba i Ska

w CHRZANOWIE - Małopolska

Fabryka Maszyn i Form do wyrobów cementowo-betonowych.

Poleca maszyny do dachówek, podkładki

sztancowane, formy do rur betonowych,

krawężników, schodów i t. d. 2982

Jedyna specjalna fabryka mosiężnych karniszy do okien w Zachodniej Polsce

Bydgoszcz, Jagiellońska 11 - Tel. 334 i 786

Adres telegr.: „Omega-Bydgoszcz“. Ceny bezkonkurencyjne

U specjalisty

nał-ży kupować przybory do

samorodnego spawania

palniki, węże, reduktory, druty,
proszki, tlen, wodór, acetylen, karbid
wierćta kręte

3442

żarówki elektryczne specjalne dla warsztatów

Jerzy Dziembowski, Bydgoszcz

pl. Wolności 1, tel. 15 - 14

**ODDZIAŁ I.
Czerwonak**
Roszarnia lnu i konopi
Fabryka wyrobów powroźni-
czych i sieci rybactw.

**ODDZIAŁ II.
Poznań-Górczyn**
Fabryka lin drucianych, śla-
lowych i żelaznych,
Spec. liny piugowej

**ODDZIAŁ III.
Poznań-Górczyn**
Fabryka siatek drucianych
na płoty, kopielne oparka-
nienia z bramami
i furtkami

**ODDZIAŁ IV.
Czerwonak**
Fabryka siatek 6-cio kalnych
tkanin metalowych, drutu
kółzastego, skobli etc.
Cynkownia

„Der Eisenhändler”

Otto Hoffmanna Wydawnictwo w Bunzlau na Śląsku.

Znane najlepsze i ulubione pismo
fachowe dla branży żelaza, towa-
rów żelaznych, narzędzi, sprzętów
domowych i kuchennych oraz han-
dlu maszyn itp. Najlepszy infor-
mator źródeł zakupu i organ ogło-
szeniowy dla wymienionych branż.

Wychodzi od 30-tu lat i dwa razy w tygodniu.

Na życzenie wysyła się numery na okaz.

Administracja „Rynku Metalowego i Maszynowego”
Poznań, Wielka 10. — Tel. 2277.

Wskazówki praktyczne dla podatników

placących

Podatek

dochodowy

- a) od samoistnych źródeł
- b) od uposażeń służbo-
wych, emerytur i wy-
nagrodzeń za najemną
pracę

specjalny od tantjem
wojskowy
od lokali

opracował

starszy referent skarbowy

Ludwik Szymański

Cena 2.— zł. + porto 40 groszy,
za co książkę wysyłamy franko.

Księgarnia „KUPCA”

Poznań, ul. Wielka 10.

A. STANEK

**FABRYKA WANIEŃ
I PIECY KĄPIELOWYCH**

ORAZ WSZELKICH WYROBÓW
BLASZANYCH

POZNAŃ
Małe Garbary 7a
Telefon 33-50 Zał. w r. 1900.
1763

Wentylatory

na każde ciśnienie
i każdą wydajność

dostarcza

Fabryka Maszyn Górniczych

w Zależu.
3296

DZIAŁ BUDOWLANY I DRZEWNY

Konjunktura dla przemysłu budowlanego w 1927 r.

Wskutek wojny celnej z Niemcami, które pochłaniały duże ilości naszego drzewa tartego, straciliśmy narazie tak ważny rynek zbytu dla produkcji tartacznej, jak niemiecki. Jednocześnie, korzystając z dozwolonego wwozu drzewa okrągłego do Niemiec, kupcy niemieccy wykupują najlepsze drzewostany w Polsce względnie większe partie drzewa okrągłego. Kupcy ci, nie ponosząc ciężarów społecznych i podatkowych w Polsce oraz korzystając z obfitego i taniego kapitału i bezpośredniego dostępu do konsumenta zagranicznego, z wielką łatwością przeliczytowali na ostatnich przetargach firmy krajowe. Jednocześnie ostatnie nadmierne podniesienie cen surowca drzewnego w lasach państwowych i podrożenie frachtów okrętowych utrudniły kalkulację krajowemu przemysłowi drzewnemu.

Złożyło się to wszystko tak, że wywóz drzewa obrobionego z Polski maleje, a jednocześnie wzrasta eksport surowca — bez tych korzyści dla naszego gospodarstwa narodowego, jakie mogłaby dać przeróbka drzewa wywożonego.

Wobec tego, że koniecznością z punktu widzenia interesów naszego przemysłu drzewnego jest popieranie wywozu drzewa obrobionego, więc należałoby wywóz ten ułatwiać wszelkimi środkami, będącymi w rozporządzeniu rządu, utrudniając jednocześnie eksport surowca. Przyszłość przemysłu drzewnego w roku 1927 zależy od tego, czy przemysł ten będzie mógł nabywać w lasach państwowych surowiec po cenach real-

nych, czy otrzyma ulgi taryfowe przy eksporcie i czy zdobędzie surowiec mimo inwazji kupców niemieckich. Zbyt na rynku krajowym zależy od rozwoju ruchu budowlanego.

*

Przemysł budowlany, do którego zaliczamy nie tylko przedsiębiorstwa budowlane, ale i przemysł metalowy, cementowy, ceramiczny, wapienny, drzewny itd., będzie mógł liczyć na większe zatrudnienie w roku 1927, o ile rozwinię się nareszcie oczekiwany od tylu lat ruch budowlany w kraju. Zależy to od stworzenia taniego kredytu długoterminowego, o czym bez zaciągnięcia większej i niedrożej pożyczki zagranicznej nie może być mowy oraz od zamówień rządowych.

Wskutek długotrwałego kryzysu walutowo-skarbowego rząd nie ma pokrycia na roboty inwestycyjne na znaczniejszą skalę (budynki, drogi żelazne, tabor kolejowy itd.), a w ramach budżetu na rok 1927 nie będzie można pomieścić poważniejszych pozycji inwestycyjnych, gdyż nie widać odpowiedniego pokrycia. A więc i inwestycje państwowe zależą od tego, czy dopłyną nareszcie do Polski kapitały zagraniczne.

Dopływ kapitału zagranicznego zależy wyłącznie od wytworzenia atmosfery zaufania do poczynań rządów naszych w kraju i zagranicą oraz i od stabilizacji politycznej i gospodarczej sytuacji Polski. A więc ruch we wszystkich działach przemysłu budowlanego w r. 1927 jest pod znakiem zapytania.

R. S.

Kapitał belgijski a eksploatacja lasów Polski.

Ostatnio powstało w Brukseli Tow. Akc. „Forfina“ („Compagnie Financière d'Exploitations Forestières et d'Impregnation des Bois“) z kapitałem 60 milion. franków, podzielonych na 120.000 sztuk akcji po 500 franków nominalnej wartości każda. Towarzystwo ma starać się między innymi o eksploatację drzewostanów w Polsce. Poza eksploatacją drzewostanów towarzystwo zamierza uruchomić w Belgii i Polsce impregnację drzewa na większą skalę. Akcje towarzystwa zakupiły następujące banki i instytucje: Société Franco-Belge l'Impregnation des Bois (30.000), Banque Centrale du Centre — Bruksela (20.000), Firma Beurmans et Co (15.000), Firma Leon et Becker (15.000), i „Charbonnages du Bois — du Lue, Liège“ (10.000).

Z rynku drzewa, wyrobów metalowych i żelaza.

DRZEWO.

Warszawa, 5. 1. Parowa Fabryka Posadzek Dębowych, Jakób Zymann (Gęsia 30, tel. 404 — 32 i 216 — 70): notuje za metr kw. dębowej klepki posadzkowej loco skład, gatunek eksportowy 1.00 dol., 1-szy gat. — 8.50 zł., 2-gi gatunek — 7.75 zł. Tafle posadzkowe od 14 — 23 zł. za m.

Toruń, 5. 1. Rozpoczęła się seria większych przetargów w lasach państwowych na Pomorzu. Napływ przemysłowców i kupców drzewnych jest znaczny. Ceny, osiągane na przetargach, znacznie przekraczają takse. Np. w dyrekcji toruńskiej na ostatnich licytacjach osiągnięto za kopalniaki 18.60 zł., za zwykle dłuższe sosnowe 35 zł., a nawet w jednym wypadku 56 zł. za 1 m³ loco las.

WYROBY METALOWE.

Warszawa, 5. 1. Dom Handlowy A. Gepner, Warszawa, Grzybowska 27, notuje następujące ceny orientacyjne w złotych za 1 kg: blacha aluminiowa 8.10; cynkowa, cena za-

sadnicza 1.88 franco Warszawa, drut cynkowy 5, aluminjowy 12 złotych.

Sosnowiec, 5. 1. Hacele „Podkowa“ notuje: za Nr. 6 zł. 6, Nr. 8 zł. 7.50, Nr. 10 zł. 9, Nr. 12 zł. 10. Peny decnja moeniejsza.

BLACHA.

Warszawa, 5. 1. „Polska Cynkownia“, Warszawa, Piękna Nr. 11a, notuje następujące ceny za kg. fr. wagon st. Warszawa: blacha ocynkowana I gat. 20 ark., w snopku 1.10 zł. — 22 ark. w snopku 1.15.

Warszawa, 5. 1. Blacha cynkowa za tonę franco stacja załadowania 38 Ł 2 gh 6 d przy zamówieniach powyżej 30 ton; przy odbiorze drobniejszych ilości płaci się 38 Ł 12 gh 6 d za tonę.

Warszawa, 5. 1. Notowania blachy żelaznej ocynkowanej za kg franco stacja odbiorcza w transakcjach hurtowych: wymiar 711 na 1422 przez 0.45 mm 1.20 zł., także wymiary arkusza o grubości 0.5 mm — 1.15 zł., 1000 na 2000 grub. 0.5 mm 1.27 zł. Blachy II gat. o 7½% tańsze od cen powyższych.

ZELAZO.

Nowy-Bytom, 5. 1. Surówka odlewnicza Huty Pokoju Nr. 1 (Friedenshütte P. G. S. — reprezentacja S. A. Wdowiński w Warszawie), cena za tonę 200 zł. loco stacja Nowy-Bytom.

Złoty w dniu 4 stycznia 1927 r.

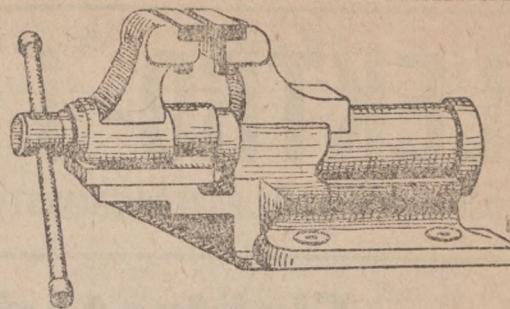
Gdańsk przekaz 56.93 — 57.07, gotówka 57.08 — 57.22, Berlin przekaz na Warszawę 46.48 — 46.72, przekaz na Katowice 46.405 — 46.645, gotówka 46.21 — 46.69, Zurych przekaz 57.50, Medjolan przekaz 248.25, Praga przekaz 370.25 — 376.25, gotówka 371—374, Wiedeń przekaz 78.25 — 78.75, gotówka 78.20 — 79.20, Budapeszt gotówka 7870 — 8020, Londyn przekaz 43.50, N. Jork przekaz 11.75, Amsterdam przekaz 25, Ryga przekaz 64.

Młocarnie szerokomłotne VISTULA
 Młocarnie z przymykami
 Młocarnie z wałami do gładkiej stomy
 Walce, kieraty
 Siekacze do buraków
 Sortowniki ziemniaków
 Maszyny do czyszczenia zboża
 Sieczkarnie bębnowe do zapędu mechanicznego stojące i na wozach
 Sieczkarnie tarczowe
 Koła transmisyjne
 Pompy do gnojówki z rurą stalową i wyjmującymi wentylami

wykonuje jako długoletnią specjalność

A. P. Muscate
Fabryka Maszyn T. z o. p.
T C Z E W (Pomorze)

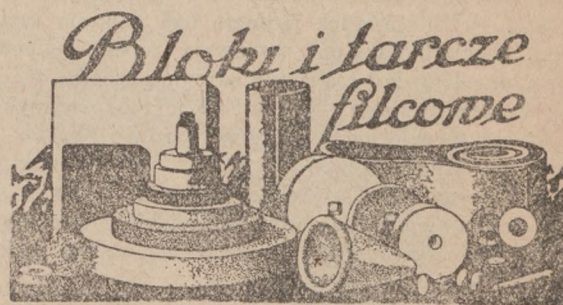
3216

IMADŁA

8304

dostarcza w różnych wielkościach
Fabryka Maszyn Górnich
KATOWICE - ZAŁĘŻE.

wszelkiego rodzaju dostarcza

R. KUNERT i Ska T. z o. p.

Poznań, Plac Św. Krzyski 1
 — Telefon nr. 29-21 —

2818

EKSPORT

Zawiadamiamy niniejszem P. P. Rolników i Budowniczych, iż z dniem **1 października** **z ub. r.** otworzyliśmy przedsiębiorstwo nasze pod nazwą:

IMPORT

Sp. z ogr. odpow.

FERRUMKEL

Sp. z ogr. odpow.

Fabryka: ul. Strzelecka 14a
 Biura: ul. Klasztorna nr. 21

POZNAŃ

Fabryka: ul. Strzelecka 14a
 Biura: ul. Klasztorna nr. 21

CENTRALA MASZYN I NARZĘDZI ROLNICZYCH

Polecamy: młocarnie, siewniki, pługi, brony, wirówki, gaśnice ogniowe, okucia budowlane, oraz wszelkie narzędzia w zakres rolnictwa i budownictwa wchodzące.

Generalne zastępstwa firm krajowych i zagranicznych. Własna fabryka maszyn i narzędzi oraz okuć budowl.

Polecając się łaskawym względem, prosimy o łaskawe poparcie naszego przedsiębiorstwa

FERRUMKEL, Sp. z ogr. odp. — POZNAŃ, ul. Klasztorna 21

3170

IMPORT

EKSPORT

Wykonuje się wszelkie części, tłoczone z białej, miedzianej, mosiężnej i cynk. blachy

Fabryka Wyrobów Metalowych i Blaszanych
Fr. Strehlau - Toruń

Telefon nr. 188

5857 c

Telefon nr. 188

Ogrzewacze dla łóżek miedz. i cynk., okrągłe - Irygatory z białej i cynkowanej blachy - Oliwiarki - Blachy do ciasta - Wanny pocynkowane jak: nasiadówki, do kąpania dzieci i do nóg - Siłka do herbaty aluminiowe - Lejki z białej, miedz. i mos. blachy - Bańki do transportu z pocynk. blachy 20, 30, 40, 50 ltr. mocne i słabsze.

ELEKTRO- i RADJOTECHNIKA

ORGAN ZWIĄZKU PRZEDSIĘBIORSTW ELEKTROTECHNICZNYCH NA POLSKĘ ZACHODNIĄ.

Elektrotechnika przyszłości.

Chcąc uniknąć błędów, jakie popełnili prawie wszyscy procy technicznego postępu, należy być nader ostrożnym, zwłaszcza w dzisiejszych czasach, z bawieniem się w przepowiednie na polu techniki. — Wszyscy fanatyci — z Juljuszem Vernem na czele, — o ile się ich przepowiednie wogóle spełniły, pozostawali zawsze poza rzeczywistością. — Niektóre ich fantazje nad dalszym rozwojem techniki, chociażby się one wydawały zupełnie nieprawdopodobne, przedstawiały zaledwie skromną cząstkę tego, czego się w rzeczywistości doczekaliśmy. Ktoby naprzykład w parę lat po wynalezieniu maszyny parowej Watt'a chciał przedstawić dalszy rozwój wypadków w tej właśnie co dopiero rozpoczynającej się epoce pary, nie byłby w stanie, pomimo najbujniejszej fantazji, przewidzieć chociażby najmniejszej części głęboko sięgającego przewrotu, jakim nas rzeczywistość obdarzyła.

Podobnie ma się rzecz dzisiaj w chwili, w której zdolaliśmy zaledwie przekroczyć próg epoki elektrycznej. Mimo to teraz właśnie nadarza się najlepsza pora, gdy niejedne wynalazki znajdują się jeszcze w kolebce, na rozważania tego rodzaju. Pójdziemy zatem za przykładem Jeana Labadies'a, który zadaje sobie pytanie w „La Science et la Vie“, jak się będzie przedstawiała elektrotechnika według wszelkich przewidywań w roku 2000, to znaczy po upływie pozostałych jeszcze 75 latach obecnego stulecia. Przedewszystkiem oczekuje się odkrycia nowych i niewyczerpanych źródeł siły, przez rozwiązanie problemu rozkładu atomów. Wprawdzie Pierre Curie skonstruował już radowy motor, który mógłby zasadniczo funkcjonować bez przerwy około 1750 lat; posiadacz odpowiednich ilości radu, który nie jest już dziś czemś nieosiągalnym (jeden gr. można nabyć za „drobną sumę“ 40 000 zł) mógł stworzyć duże źródło siły, lecz wyzyskanie jej dla celów praktycznych byłoby wtenczas do pomyślenia, gdyby się dało skoncentrować elektryczne spalanie się radu, odbywającego się przez przeciąg 2000 lat, na pare dni. Widoki jednakże na rozwiązanie tego problemu są tak male, jak rozbijanie radjoaktywne atomów innych metali, którego nie można było dotąd jeszcze przeprowadzić, mimo, że stosowano napięcie wiele skromniejszą, jakkolwiek samą w sobie nadzwyczaj wiele skromniejszą jakkolwiek samą w sobie nadzwyczaj prostą przedstawia się idea, prowadząca do nieprzewidzianych perspektyw, a mianowicie: skonstruowanie lekkiego akumulatora, nad czem się już od lat wielu trudzi.

Wiadomo, że woda rozpada się w procesie elektrolitycznym na swoje elementy składowe — wodór i tlen — przy stosowaniu oczywiście odpowiednich dokładnie obliczonych ilości prądu elektrycznego.

Według dzisiejszego stanu elektrotechniki musi się stosować olbrzymie ilości prądu elektrycznego dla wywołania mniejszych reakcji. Cała rzecz polega zatem na tem, aby się starać, nie jak przy próbkach rozbijania atomów, o wytwarzanie elektryczności, lecz o jej gromadzenie. Ze tego rodzaju dążeń nie są wcale rzeczą utopijną, wskazują na to pewne zjawiska w naturze, jak np. ogólnie znane, chociaż rzadko występujące kuliste pioruny, będące niczem innym, jak wyladowywaniem się skoncentrowanej, kulisto

sformowanej elektryczności, posiadającej 7 razy większą siłę wybuchową, jak melinit o tej samej objętości. Zwykły kondensator, jak np. „Lejdejska flaszka“ o średnich rozmiarach, zdolny jest pomieścić zaledwie pół kilogramometra energii, a zatem ilość, wystarczającą zaledwie do podniesienia pół kilograma na wysokość jednego metra. Rozwiązanie zatem niniejszego problemu polegałoby jedynie na skonstruowaniu takiego kondensatora, któryby mógł pomieścić tak duże ilości energii, jakie mieszczą się, dajmy na to, w kulistym piorunie. Rozchodziłoby się tutaj o zamknięcie znacznych zapasów elektryczności, która by posiadała dużą gęstość.

Zrealizowanie tej idei, chociażby tylko częściowe, miałyby znaczenie przewrotowe dla najróżniejszych dziedzin techniki, a przedewszystkiem dla sporządzenia lekkich akumulatorów, o których już oddawna technika marzy.

Oczekiwań naszych nie należy jednakże zbyt wygórowywać; ażeby wywołać niebываły wogóle dotąd przewrót w technice, wystarczyłoby narazie zbudować akumulator, któryby był w stanie pomieścić w sobie 100 razy więcej elektryczności, aniżeli akumulatory obecnie używane. Będąc w posiadaniu takiego wynalazku — a dzisiejszy stan techniki przemawia za tem, że niewątpliwie do tego dojdziemy — stanie się gromadzenie elektryczności niezależnym od objętości zbiorników. W tym wypadku nie chodziłoby już więcej o to, gdzie ma być centrala elektryczna instalowana: siła elektryczna stałaby się od razu przenośną i jako towar możnaby ją wysłać na dowolne odległości. Fabryki i warsztaty nie potrzebowałyby brać uwagi na miejscowe warunki: tam, gdzieby istniały duże wodospady, możnaby urządzić elektryczne centrale i wytworzoną elektrycz. poprostu we formie lekkich akumulatorów, a nie za pomocą przewodów, przesyłać tam, gdzieby jej było potrzeba. Przy tak wielkim nadmiarze stojącej do dyspozycji siły elektrycznej możnaby zrezygnować z dalszego wyzyskiwania węgla i nafty.

Niezwiązaną z miejscem elektryczność możnaby bez wszystkiego zastosować jako środek napędowy do samochodów i samolotów, któreby zmieniły bezwzględnie swą konstrukcję pod względem przedewszystkiem swego ciężaru. Samolot stałby się wskutek napędu elektrycznego nie tylko pewniejszym, ale równocześnie sprawniejszym, tańszym i wytrzymalszym. Oba te środki komunikacyjne, stojące każdemu do dyspozycji uniezależniłyby nie tylko kupca, lecz także i robotnika od wyboru miejsca zamieszkania. Olbrzymie zbiorowiska pomieszczeń nie miałyby więcej racji bytu, a duże miasta zmieniłyby się na wiejskie osiedla.

Z dalszych postępów na polu elektrotechniki należy jeszcze wymienić możność widzenia na odległość, które da oku to, co daje dzisiaj radjofonja i umożliwi każdemu widzenie we własnym domu przedstawień teatralnych, swoich znajomych, znajdujących się daleko poza domem i t. d.

Dalszy rozwój nie zapowiada oczywiście możliwości zdobywania bez trudu dobrobytu, w każdym bądź razie można się spodziewać poprawy obecnych warunków życiowych.

Rozwój radjotelegrafu w Polsce.

Z dat zamieszczonych w 26 i 52 zes. »Przemysłu i Handlu« wynika, że radjotelegrafu nie można jeszcze uważać za przedsiębiorstwo rentujące, jakkolwiek widać, z niżej podanych cyfr, że wykazuje on wyraźną tendencję

w tym kierunku. — Wedle bowiem badań, przeprowadzonych przez Najwyższą Kontrolę Państwa, eksploatacja poszczególnych radjourzędów w 1925 r. dała następujące wyniki:

Nazwa urzędu	Ilość wymienionych wyrazów:		wzrost	Dochody zł	Wydatki zł	Wynik zł
	w 1925 r.	w 1924 r.				
Warszawa	2.529.845	1.409.669	1.120.176	5.4671.95	454.852.30	+ 119.819.65
Grudziądz	2.352.929	1.864.832	488.097	160.955.50	108.483.74	+ 52.471.76
Kraków	1.109.869	553.732	556.732	85.464.29	60.270.77	+ 23.193.52
Poznań	222.778	940.416	- 717.638	17.013.27	109.995.98	- 92.982.71
Razem:	6.215.421	4.768.054	1.447.367	836.105.01	733.602.79	+ 102.502.22

Naogół wszystkie radjostacje wykazują w 1925 r. w porównaniu z 1924 r. wzrost korespondencji w ogólnej ilości 1,447,367 wyrazów, z wyjątkiem radio urzędu w Poznaniu, który pracował samodzielnie tylko do dnia 1 maja 1925 r. a następnie został scentralizowany w biurze operacyjnym w Warszawie (t. j. nadawanie i odbiór telegramów aparatami urzędu poznańskiego dokonywała Warszawa).

Również wzrósł nieco tranzyt zagraniczny z Ameryki przez Polskę i odwrotnie a mianowicie:

Z Ameryki do państw europejskich nadesłano w 1925 r. 103,426 wyrazów, gdy w 1924 r. tylko 76,248 wyrazów, czyli tranzyt ten powiększył się o 36 proc.; w kierunku zaś odwrotnym t. j. z państw europejskich do Ameryki tranzyt w 1925 r. wynosił 20,842 wyrazów, co w porównaniu do 5,838 wyrazów w 1924 r. wykazuje wzrost nawet o 71 proc.

Wzrost korespondencji radjotelegraficznej w 1925 r., pomimo ogólnego zastoju w życiu gospodarczym. tłumaczy się ulepszeniem radjostacji w Grudziądzu i Warszawie, co pozwoliło na jednoczesny odbiór i nadawanie korespondencji mechanicznie i przyspieszyło zapisywanie odbieranych telegramów, z szybkością do 220 liter na minutę. Ponadto ulepszenia w radjourzędach w Poznaniu i Krakowie oraz w biurze operacyjnym w Warszawie umożliwiły pracę w ciągu 16 godzin na dobę i scentralizowanie jej w Warszawie, t. j. przesyłanie radjotelegramów bezpośrednio z Warszawy za pomocą aparatów poznańskich i krakowskich.

Ponadto poczyniono w roku sprawozdawczym przygotowania do scentralizowania w Warszawie pracy radjourzędu dla bezpośredniej komunikacji z Francją

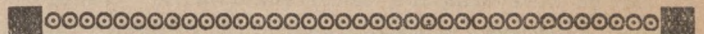
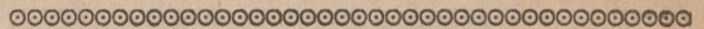
Dla dalszego rozwoju radjokomunikacji i osiągnięcia łączności z Włochami, Hiszpanją, Jugosławią, i Grecją, w końcu 1925 r. poczyniono zamówienia na renowację radjomechanizmów w Poznaniu kosztem 9,000 dolarów i w Krakowie kosztem 11 000 dolarów.

Z powyższego wynika, że Radjotelegraf wykazuje stały postęp, tak pod względem technicznym, jak i finansowym.

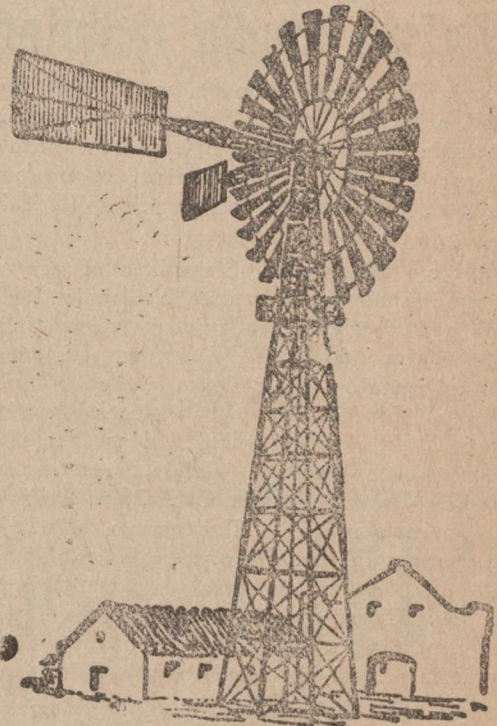
Działanie muzyki radjowej na chorych.

Mało jest odczuwać niedolę chorych, mało jest rozumieć ich przykre położenie — trzeba samemu być chorym i znaleźć się w murach szpitalnych, by należycie pojąć i wnikać w psychikę chorego, oddanego na pastwę dżugich i beznadziejnych nudów, które nie tylko, że nie wpływają na polepszenie się stanu zdrowia, lecz działają wręcz przeciwnie. Zaradczym środkiem w tym wypadku jest muzyka.

Wpływ muzyki na duszę człowieka znany jest powszechnie. Wystarczy tylko zapytać tych wszystkich inwalidów wojennych z jakim utęsknieniem, z jakim

3538

Budowa elektrowni: ciepłych, wodnych i wietrznych. Instalacje elektryczne: na siłę i światło, oraz naprawy urządzeń elektr., tania, przepisowo i fachowo.

Dostawa turbin wietrznych „HERKULES“ Akumulatorów. Maszyn elektrycznych. Materiał. elektro-instalac. Żarówek.

Ceny konkurencyjne.

Własne nowoczesne warsztaty naprawy aparatów i maszyn elektrycznych

FABRYKACJA APARAT. TABLICOWYCH-ROZRUSZNIKÓW

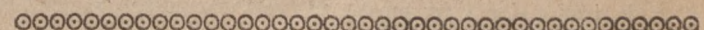
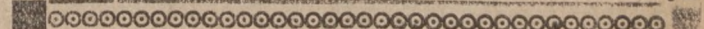
Zjednoczone Przedsiębiorstwa Elektryczne

inż. K. GAERTIG i S-ka T.Z.O.P.

Poznań, ulica Pocztowa nr. 26.

Rok założenia 1903.

Tel. 35-84. Telegr. Energja Poznań. Tel. 35-84.

upragnieniem wyczekiwano w szpitalach każdej niedzieli i tych dni uroczystych, na które zapowiadano wieczór rozrywkowy z muzyką i śpiewem, jak radośnie dziś jeszcze wspominają oni swój pobyt, pomimo całej świadomości o ciężkim ich nierzadko kalectwie.

Oczywiście w wyborze produkcji muzycznych należy zachować pewną przezorność, aby zbyt poważnymi melodjami nie potęgować smutnego nastroju chorych.

Wpływ muzyki ogranicza się nietylko do sfery duchowej człowieka. Badania naukowe ustaliły, że słuchanie muzyki działa i w innym jeszcze kierunku, mianowicie wywołuje rozszerzenie naczyń krwionośnych, wpływa dodatnio na głębokość oddechu.

W jednym zwłaszcza kierunku okazała się muzyka wielce korzystną dla celów lekarskich. Oto jeden

z francuskich lekarzy-dentystów uczynił niedawno spostrzeżenie, że produkcje muzyczne, nadawane przez radio w sali operacyjnej, uczyniły narkozę o wiele łatwiejszą i przyjemniejszą.

Spodziewać się też należy, że muzyka radjowa, wprowadzona do sal szpitalnych, na którą tak długo nasz wydział szpitalnictwa zdecydować się nie może, będzie mogła ulżyć chorym w ich cierpieniach. Tu jednak domagaćby się należało poszczególnych dla każdego chorego słuchawek, a nie głośników, które mogą niepokoić chorych, nie usposobionych do słuchania, ciężko chorych, a nawet wywoływać sprzeciwy.

Produkcje wokalne muzyczne przy pomocy radja szczególnie nadawałyby się dla rekonwalescentów oraz dla tych, którzy, acz niezbyt chorzy, skazani bywają na dłuższe przebywanie w łóżku.

Wyższe studia radjotechniczne na Politechnice Lwowskiej.

W związku z zamieszczonym w Nr. 49 „Rynku Metalowego”, artykułem, p. t. „Wyższe studia radjotechniczne na Politechnice Warszawskiej, poniżej, dla zobrazowania wogóle wyższych studiów radjotechnicznych w Polsce, przytaczamy szereg wiadomości, dotyczących Politechniki Lwowskiej.

Krótki rys historyczny. Starania o utworzenie laboratorium radjotechnicznego w tuł. Politechnice podjęto w r. 1919. W październiku tego roku wystosowuje Rektorat Politechniki pismo do M. S. Wojsk. z prośbą o udzielenie Politechnice aparatów radjotelegraficznych różnych typów, które pozwoliłyby na nauczanie i demonstrowanie tego tak doniosłego działu wiedzy technicznej w laboratorium. W odpowiedzi na to pismo — dzięki poparciu ówczesnego Szefa Wojsk Łączności pułk. Inż. Drewnowskiego i mjr. Inż. K. Jackowskiego — Ministerstwo przydzieliło Politechnice pewną ilość starego sprzętu radjotechnicznego, przyrządów i okazów, które stały się zaczątkiem pracowni i wykładów. W latach następnych zabiegano w kierunku dalszego gromadzenia przyrządów i okazów i o fundusze na zakupienie przyrządów pomiarowych. Szło jednak bardzo ciężko. Z jednej strony były wielkie trudności z wydobyciem pieniędzy na ten cel, a z drugiej, mimo przychylnego traktowania sprawy przez Radę Wydziału Mechanicznego i szereg profesorów tej uczelni, nie można było uzyskać lokalu na pomieszczenie pracowni, z powodu znanej szczypliwości miejsca. Z tych to przyczyn sprawa wykładów stała się aktualną dopiero w r. nauk. 1923/24. Jako pierwszy krok zaprowadzono dwugodzinny wykład prądów szybkozmiennych przez półroczje zimowe i dwugodzinny wykład radjotelegrafji i radjotelefonji przez półroczje letnie z 3-ma godzinami ćwiczeń. Z pracownią znalazło się także wyjście, skorzystano z lokalu, jaki przeznaczyła Dyrekcja Państwowej Szkoły Przemysłowej dla celów kursu radjotelegrafji i radjotelefonji, mającego się odbywać w tej szkole. Tu zgromadzono przyrządy, jakie były do dyspozycji ze strony Politechniki wraz z przyrządami, których mała ilość Pol. Lwowska otrzymała dzięki poparciu p. pułk. Jawora od MSWojsk dla celów kursu i do dnia dzisiejszego opędza się temi środkami pracę dla Politechniki i Szkoły Przemysłowej.

Mimo tego chwilowego rozwiązania sprawy pracowni, nie ustawano w zabiegach o uzyskanie odpowiedniego lokalu na laboratorium w gmachu Politechniki. Czynniono to zaś raz dla zasady, że Politechnika takie laboratorium winna mieć u siebie, powtóre dlatego, że odległość Szkoły Przemysłowej od Politechniki jest za wielka (1/2 godz. jazdy tramwajem), by można w tych warunkach racjonalnie pracować, a po trzecie, dlatego, że z biegiem czasu okazało

się pomieszczenie w Szkole Przemysłowej za szczupłe. Trzeba jednak było czekać aż trzy lata, by uzyskanie lokalu na to laboratorium stało się rzeczywistością. Brak miejsca był tak dotkliwy, że nie pomagały wszelkie uchwały Rady Wydziału Mechanicznego, w których stale podnoszona była ważność sprawy, nie pomagały wszelkie kompromisowe wnioski. Dopiero z chwilą dokończenia budowy gmachu laboratorium maszynowego udało się z trudem — kosztem ofiarności Wydziału Architektury — uzyskać na to laboratorium dwie ubikacje w głównym gmachu Politechniki o łącznej powierzchni — 100 m². Sprawą opiekowali się w szczególności pp. Dziekan Sokolnicki, prof. Idaszewski i Geisler, a z pośród innych panów, którzy, oceniając ważność studjum radjotechniki, popierali usilnie zabiegi o ubikacje na to laboratorium, prof. Matakiewicz, przewodniczący Komisji lokalnościowej i pp. prof. Bartel i Kuryłło, którzy przychylni się do pomyślnego załatwienia sprawy, czyniąc pewne kompromisowe ustępstwa ze strony Wydziału Architektury. Tak więc, uzyskanie lokalu oznacza duży postęp, oddech na chwilę — ale dosłownie na chwilę — bo teraz trzeba będzie znowu urządzać laboratorium w Politechnice, starać się o pieniądze na stoły, szafy, na zakupienie przyrządów, a tu widoki jak najgorsze, o ile chodzi o gotówkę. M. W. R. i O. P. na memoriał młodzieży w sprawie uposażenia laboratorium radjotechnicznego w Politechnice Lwowskiej, odpowiedziało jak następuje: „W związku ze złożonym przy piśmie Rektora z dnia 20 czerwca b. r. Nr. 7818 memoriałem Koła Mechaników Studentów Politechniki Lwowskiej, Ministerstwo oświadcza, że sprawę uposażenia laboratorium radjotechnicznego traktuje przychylnie i zgodzi się na uwzględnienie wniosku w miarę rozporządzalnych na ten cel kredytów, gdy usunięte zostaną trudności lokalne“. Pismo to datowano 10 lipca 1925 r. Nr. 6642I/IV/25. — Jak widać, odpowiedź wprawdzie przychylna, a właściwie odmowna i w najlepszym razie odwołująca sprawę, chociaż wkrótce potem Ministerstwo asygnowało na stację radjofoniczną w gimnazjum w Krakowie kwotę tak poważną, że możnaby za nie urządzić skromne laboratorium dla kształcenia młodzieży, specjalizującej się w radjotechnice, na lata całej.

Stan obecny wykładów i ćwiczeń.

W roku bieżącym odbywają się w tuł. Politechnice następujące wykłady i ćwiczenia z dziedziny radjotechniki:

- 1) wykłady prądów szybkozmiennych w ilości 3 g. tyg. w półr. zimowym,
- 2) wykłady radjotelegrafji i radjotelefonji w ilości 3 g. tyg. w półr. letnim,
- 3) wykład; lampy katodowe w ilości 1 godz. tyg. przez cały rok,

4) ćwiczenia w pracowni radjotechn. w ilości 3 g. tyg. w półr. lekciem.

Wykłady te pomyślane są w ten sposób, że razem wzięte obejmują teoretyczne podstawy radjotechniki, oraz całości kształt zagadnień naukowych i technicznych z tej dziedziny.

Wykłady i ćwiczenia odbywają się na IV roku Oddziału Elektrotechnicznego Wydziału Mechanicznego, na którym wprowadzona jest specjalizacja w kierunku prądów silnych lub teletechniki. Dla obierających pierwszy kierunek prądu szybkozmiennego, lampy katodowe, radjotelegrafia i radjotelefonja są przedmiotami nadobowiązkowymi; dla obierających specjalizację w kierunku teletechniki są te przedmioty obowiązkowe. Nadto dla specjalizujących się w teletechnice wymagane są: 1) conajmniej półtoramięsiężna praktyka warsztatowa mechaniczna, 2) najmniej dwa miesiące praktyki montażowej elektrotechnicznej, 3) najmniej jeden miesiąc obsługi stacji telegraficznej lub radjotelegraficznej.

Ponadto wykłady prądów szybkozmiennych i lamp katodowych obowiązkowe są dla grupy fizycznej studentów Wydziału Ogólnego, a wykład radjotelegrafji i radjotelefonji polecane.

Sprawa wykładów i ćwiczeń z radjotechniki, a zwłaszcza ćwiczeń, nie jest wystarczającą. Co do zamiarów na przyszłość, to są dosyć duże — oby tylko urzeczywistnić się dały przy dzisiejszej mizerji pieniężnej. — Otóż w pierwszym rzędzie Władze Polit. dążą do zainstalowania się w lokalu przyznanym na laboratorium w Politechnice. Po urządzeniu pracowni istnieje zamiar powiększenia liczby ćwiczeń z 3 przez jedno półrocze na trzy przez dwa półrocza, łącząc je z krótkim wykładem pomiarów laboratoryjnych. Jako następne usiłowanie wymieniamy staranie się o fundusze na urządzenie takiego laboratorium, by mogło ono służyć nie tylko dla studentów, ale także do wykonywania prac naukowych z dziedziny radjotechniki i dziedzin po-

krewnych. Potrzeba do tego celu zakupić cały szereg przyrządów precyzyjnych (elektrometry, galwanometry, oscylografiy, przyrządy rejestrujące i t. d.). Dalej dążeniem jest urządzenie laboratorium do prac nad lampami katodowymi i procesami, odbywającymi się w lampach i przyrządach nadawczych i odbiorczych i t. d. Kiedy się to da uskutecznić i czy da się uskutecznić w warunkach, w jakich znajduje się Polit. Lwowska, trudno dziś o tem mówić. O ile jednak dałoby się to uskutecznić w latach najbliższych, to możnaby stworzyć Instytut do badań naukowych dla celów radjotechnicznych.

Różne

Senat o „Radjopajęczarzach“.

Na ostatnim plenarnym posiedzeniu senatu senator Popowski, referując sprawozdanie budżetowe generalnej dyrekcji poczt i telegrafów za 1925 r., poświęcił obszerny ustęp swego przemówienia sprawie radjofonji w Polsce.

Omawiając powstanie radjofonji oraz ustosunkowanie się rządu do eksploatacji radjofonu w Polsce, senator Popowski stwierdził, że oddanie koncesji Tow. „Polskie Radio“ odpowiadało interesom państwa. Koncesjonariusz wywiązał się z zadania, nie narażając na szwank ani interesów państwa ani ludności.

Zapora na drodze rozwoju radjofonji w Polsce stoi „radjopajęczarstwo“. Bezplatne nielegalne korzystanie z usług broadcastingu polskiego krzywdzi skarb państwa, który w 40% jest współwłaścicielem stacji nadawczej, oraz koncesjonariusza, wobec którego skarb państwa wziął pewne zobowiązania. Wychodząc z tego założenia, komisja skarbowo-budżetowa senatu postanowiła wezwać rząd, żeby jaknajenergiczniej i bezwzględnie tepił bezplatne korzystanie z usług radjofonu.

Zakłady akumulatorowe systemu „TUDOR“

Spółka Akcyjna

Centrala w Warszawie, Al. Jerozolimskie 45. Tel. 17-45.

FABRYKA W UTRACIE STACJA KOL. PRUSZKÓW.

Warsztaty reparacyjne i stacja do ładowania ul. Złota 35, tel. 404-94

Oddziały: w Poznaniu, ul. Mostowa Nr. 4-a, telefon 11-67.

w Bydgoszczy, ul. Błonia nr. 7, telefon 13-77.

we Lwowie, ul. Nabelaka Nr. 21.

3300

Akumulatory stacyjne i przenośne oryginalnego systemu „TUDOR“. Katodowe i anodowe baterje akumulatorowe do radjo. Akumulatory do starterów samochodowych. Lampy przenośne akumulatorowe i lampy górnicze.

Wyłączna reprezentacja Ferro-Niklowych Akumulatorów
Edison Storage Betty Co. Orange N. J. Stany Zjednoczone.

Inż. ST. CISZEWSKI i S-ka

Sp. z o. p.

— 2979 —

FABRYKA ARTYKUŁÓW ELEKTROTECHNICZNYCH
BYDGOSZCZ, UL. SOBIESKIEGO 10a

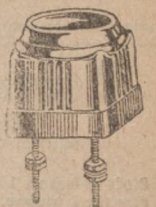
poleca ze składu:

Korki bezpiecz. Ed. — Wstawki (Patrony) bezpiecz. D-II. — Wtyczki porcelanowe
Paseczki (Lamelki) topik. — Bezpieczniki tabl. i uniw. — Rozczepki d/rurki, kuhlo.
Wtyczkowe gniazda porcelanowe — Wieszarki izol. 10 mm 1/4" — i wiele innych.

Sprzedaż hurtowa

Wyrób własny krajowy

♦ Ceny konkurencyjne

Gniazdka

kontakty, wtyczki, śruby itp.
Druty posrebrzane, ocynkowane i gołe. Linka antenowa 2968

Helios, Poznań, Rynek Łazarski 8, Tel. 65-43

Liny stalowe i żelazne, drut kolczasty
siatki do ogrodzeń, drut żelazny
ocynkowany i nieocynk.
gwoździe: 2221

Włodawska Fabryka Drutu dawn. C. Klauke
Sp. Akc. w Włodawku.

Baczność handlarze maszyn!

Gniotowniki do kartofli, całe z żelaza, z cynowaną skrzynką
50 x 40 x 25 cm. Pługi jednoskibowe, model Ventzki.
Brony siewne i rolne wszelkiego rodzaju i w każdej ilości
dostarcza najkorzystniej 3331

Ernst Padubrin, Trzeciewiec
pow. Bydgoszcz, Proszę żądać cennika.

Wolne miejsce.

Standing

LAKIERY dla przemysłu. — FARBY do wagonów i farby olej-
ne. — FARBY odporne na rdzę. — LAKIERY wierzchnie i do
szlifowania. — SZPACHTLÓWKI, LAKIERY ASFALTOWE.

Uprasza się zażądać oferty.

3175

„STANDING“ FABRYKA LAKIERÓW I FARB s. z o. o.
GDAŃSK - WRZESZCZ, Friedensschluss
Telefon nr. 41698 — Adres telegr.: Standing

FABRYKA WYROBÓW METALOWYCH KAZIMIERZ PISAREK, TORUŃ, BYDGOSKA Nr. 90.

Wyrabia okucia meblowe i budowlane, oraz wszelkie
artykuły masowe. 3541

CZYSSTE BLACHY

do wyrobu przebijarek oraz

blachy z połyskiem

na osłony, prócz tego gwoździe druciane we wszelk'ich
rozmiarach dostarcza po cenach przystępnych

CARL FLECKE, Hurtownia żelaza
Hüsten i. W. (Niemcy). 3576

ZABAWKI

wyrabia

Samoloty o własnej sile latające,

Fru-Fru! latająca śmigła,

Baki z wieżą Eifel, wirujące w każdej pozycji,

Karuzele z mechanizmem obrotowym,

Aparaty do rysowania deseni artystycznych,

Armatki ruchome, pneumatyczne, 2505a

Odlewy malowane w kartonach jak: wojsko i t. p.

Wytwórnia Zabawek, „Precyzja“ Inż. BOLESŁAW STAN
Poznań-Solacz, Podolska 2.

FABRYKA LAMP

Inż. JANA BARANIECKIEGO w Przemysłu

poleca lampy ścienne, patentowe,
lustrowe i wiszące. 3145

Zakład WYROBÓW DRUCIANYCH MICHAŁ RUŚ, Zadziewe - Żywiec

Poleca solidnego wykonania sprzęty kuchenne i przy-
bory dla gospodarstwa domowego z drutu, cynowane
oraz druciane siatki plecione, materace do łóżek
wycieraczki do butów i wszelkie w zakres wchodzą-
ce wyroby druciane. 3440

„Wadowicki Przemysł Druciany“

S-ka z ogr. odp. w Wadowicach 2555

Fabryka założona przez JÓZEFA GÓRECKIEGO z dawniej
fabryki Krakowskiej wykonuje:

Druty kolczaste i gładkie surowe ocynkowane i galwanizowane. — Gwoździe bu-
dowlane i papowe. — Siatki do ogrodzeń. — Siatkowe skrzynie dla regulacji
rzek, wkłady materacowe do łóżek i t. d.

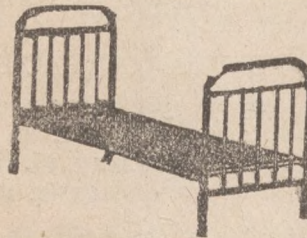
Centralne Biuro WADOWICE (Małopolska)

Reprezentant na Wielkopolskę: Inż. Józef Gawlas, Poznań 3 Rudnice

LUTOWNICE (Lampki do lutowania)
benzynowe i naftowe
światowej fabryki „Radius“ w Stokholmie,
oraz wszelkie narzędzia dostarczają:

P. GOLDMAN i L. ENDELMAN
Warszawa, Widok 11. - Telefon 130-88.
3436

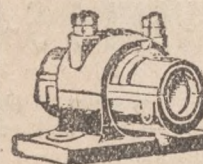
**Fabryka Łóżek
Metalowych** 3060

i Materacy Patentowych

L. Świątek

Poznań, Dr. Dębińska 12. Tel. 27-46
Odsprzedającym wysoki procent.

PRZY WSZELKICH ZAMÓWIENIACH
PROSIMY ZAWSZE POWOŁYWAĆ
— SIĘ NA NASZ TYGODNIK —

TRANSMISJE

ŁOŻYSKA, SPRZĘGŁA, WAŁY
TARCZE PASOWE, PRZYSTAWKI
ODWROTNA DOSTAWA. CENY NA RZĄDANIE

S. SAMULSKI i SP. PLESZEW FABR. MASZ.

Przegląd Dostaw

W dziale niniejszym podajemy przetargi, licytacje i konkursy rozpisane przez urzędy państwowe, komunalne i większe firmy. Każde słowo w „Przeglądzie Dostaw” obliczamy 10 groszy a tłuste słowo tytułowe po 50 groszy. Przy powtórzeniach 2× dajemy 10% rabatu, przy 3× 20% rabatu

Przetarg ofertowy na wykonanie posadzki parkietowej oraz płytkowej.

Magistrat miasta Królewskiej Huty rozpisuje przetarg ofertowy na wykonanie posadzki parkietowej oraz płytkowej z wkładkami w miejskim domu Urzędniczym, przy ul. Dąbrowskiego.

Oferty należy wnieść do Magistratu do dnia 10-go stycznia 1927 roku. Na kopercie należy umieścić napis: „Oferta na wykonanie posadzki parkietowej w domu urzędniczym przy ul. Dąbrowskiego”.

Wydawanie podkładek i bliższe szczegóły w Urzędzie Budowlanym przy ul. Stawowej 1, pokój 26, za opłatą 50 gr.

Ogłoszenie.

Katowice, dnia 21 grudnia 1926 roku.

Urząd Celny. L. dz. 15025/26.

W poniedziałek, dnia 10 stycznia 1927 r., o godzinie 9-iej rano, odbędzie się w magazynie konfiskat Urzędu celnego, Katowice, publiczna licytacja towarów, pochodzących z przemysłnictwa.

Spis towarów, przeznaczonych do sprzedaży można oglądać w wyżej wymienionym Urzędzie w godzinach urzędowych.

Naczelnik Urzędu Celnego: (—) Schenk, m. p.

Wydział Kanalizacji i Wodociągów Magistratu miasta Łodzi

ogłasza niniejszem konkurs na dostawę materiałów budowlanych do robót kanalizacyjnych w roku 1927, a mianowicie: I. Cegły prostej, pełnej, I. klasy, 600 000 sztuk; cegły prostej, pełnej, II. klasy, 3 300 000 sztuk; cegły prostej, dziurawki, I. klasy, 600 000 sztuk; cegły klinów nr. 2, I. klasy, 150 000 sztuk; cegły fasonowej, różnej, I. klasy, 50 000 sztuk; sączków różnych 40 000 sztuk. II. Wyrobów kamionkowych, spodów, okładzin, wpustów, rur, fasonów i t. p., 27 000 sztuk. III. Wyrobów żeliwnych: skrzynek włazowych, wentylacyjnych drzwi do przemywania, stopni i t. p., 800 sztuk. IV. Drzewa budowlanego: kantówki różnej, 350 m. sześć.; bal i desek różnych, 170 m. kb. Konkurencja odbędzie się dnia 3 lutego 1927 r. w biurze Głównym Wydziału Kanalizacji i Wodociągów Magistratu m. Łodzi, ul. Narutowicza 2, II. p., front, o godz. 12 w południe. Oferty muszą być złożone w zapieczętowanych kopertach do tegoż terminu w Biurze Głównym Wydziału z dołączeniem wzorów oferowanych materiałów. Warunki konkursu i umowy łącznie z warunkami technicznymi są do przejrzania lub nabycia w Wydziale, w cenie zł 3,— za komplet dla każdej konkurencji. Rysunki techniczne zależnie od wielkości arkusza zł 1, 2 lub 3 za sztukę.

Przetarg na dostawę materiałów technicznych dla zarządów pocztowo - telegraficznych.

Generalna Dyrekcja Poczty i Telegrafów ogłasza przetarg na dostawę materiałów technicznych dla zarządów pocztowo-telegraficznych na następujące materiały, jak linjowy drut żelazny ocynkowany, linjowy drut krzemio - brązowy, drut

brązowo odżarzony, złączniki miedziane i aluminiowe do drutu, cyna angielska, ołów w arkuszach i w blokach, mosiężne zaciski probiercze, izolatory szklane, okrągłe, naczynia szklane, średnicy 10 mm., wysokości 100 mm., uchwyty malowane, uszy (kauszy) z blachy żelaznej ocynkowanej, naprężniki śrubowe (malowane), obłaki podwójne, kompletne z naśrubkami i podkładami, wkręcane haki izolatorowe, podwójne haki (malowane), konsole malowane do badania linij, poprzeczniki wygięte, malowane do czionów na słupy drewniane żelazo - korytkowe, nakładki (sworznie), z naśrubkami i łebkami kwadratowymi, śruby do drzewa z kwadratowymi łebkami, żelazne podkłady kwadratowe z okrągłym otworem, średnicy 20 mm. do bolca, gwoździe, stopnie malowane do wchodzenia na słupy, podpórki (kątowniki), konsole malowane (proste) ze śrubą i nakrętką, śruby wygięte z nakrętkami do konsol, komplety klamer do mocowania lin stalowych, linki stalowe, siaraczan miedzi, bez miazgu w kryształach bez zawartości żelaza, linki konopne, impregnowane pasy ochronne, parczane z trosami stalowymi obszyte skórą i z torebkami brezentowymi do narzędzi, słupolazy z paskami, wielokrażki do lin, wrotki do skręcania wiązek miedzianych i aluminiowych, żabki do drutu brązowego i żelaznego, pojedyncze i podwójne fajki porcelanowe, gałki porcelanowe, klamerki do kabla, kołki stalowe (dyble), podkłady mosiężno - blaszane, podrolki porcelanowe peszla, stalowe skobelki druciane, biała taśma izolacyjna.

Oferty należy składać do dnia 15 i 29 stycznia 1927 r. do Generalnej Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Warszawie.

Ogłoszenie przetargu.

Dnia 10 stycznia 1927 roku, o godzinie 11-iej rano w biurze Państwowej Wytwórni Wódek Nr. 1, na Pradze, przy ul. Zabkowskiej Nr. 27-31, odbędzie się sprzedaż w drodze przetargu ustnego za gotówkę, różnego łomu żelaznego w ilości około 90 000 klg. Cena wywoławcza za 100 klg. łomu zł 8.

Wymieniony łom oglądać można na placu Państwowej Wytwórni Wódek Nr. 1, w godzinach od 9-iej rano do 3-iej po południu.

Reflektanci winni złożyć przed rozpoczęciem licytacji wadium w wysokości zł 500 do kasy Państwowej Wytwórni Wódek Nr. 1.

Łom winien być zabrany z placu Wytwórni w przeciągu dni 6 od daty przetargu.

Dyrekcja Państwowego Monopoli Spirytusowego.

W poniedziałek, 10 stycznia o godzinie 11-tej,

będę sprzedawał u Krawczykiewicza w Dubryku, stacja kolejowa Zblewa, drogą dobrowolnej licytacji najwięcej dającemu za gotówkę następujące narzędzia rolnicze: 3 wozy robocze, bryczkę, sanie robocze i wyjazdowe, manesz czterokonne, młockarnię szerokomłotną, sieczkarnię, wialnię, pługi, brony, centryfugę, parownik, warsztat stol., szory wyjazdowe, kultywatory, żniwiarkę, wagę decymalną, 1 wózek polowy z 4 szynami i wiele innych rzeczy rolniczych.

Rzeczy te można oglądać w dniu licytacji. Knitter, soltys.

WARUNKI DLA INZERENTÓW I ABONENTÓW:

CENY OGŁOSZEŃ: $\frac{1}{4}$ str. 100 zł, $\frac{1}{2}$ str. 60 zł, $\frac{3}{4}$ str. 35 zł, $\frac{1}{8}$ str. 20 zł, $\frac{1}{16}$ str. 10 zł. Ogłoszenia na okładce z dopłatą. W Gdańsku te same ceny w guldenacki. Ogłoszenia z zagranicy oblicza się według osobnej taryfy. W wydaniach specjalnych obowiązuje inna taryfa. Miejszem wykonania zleceń i zapłaty jest Poznań. Przy wszelkich kwestjach spornych miarodajny jest Sąd Powiatowy w Poznaniu. Na wypadek zwłoki lub skargi sądowej, wszelkie rabaty odpadają. — Konto czekowe P. K. O. w Poznaniu, nr. 202-796.

Dzierżawy, zastępstwa, personal, sprzedaże itd.

Zakłady przetapiania metali na Górnym Śląsku poszukują natychmiast **zarządcy magazynu** obznajmionego z kierownictwem w magazynie, oraz **fachowcami znajomościami**, które są konieczne przy przetapianiu metalu białego i szpitu. Znajomości fachowe przy odbiorze starych metali są konieczne. Zgłoszenia z podaniem terminu wstąpienia, krótkiego życiorysu, odpisów świadectw, pensji oraz referencji do administracji „Rynku Metalowego i Maszynowego“ pod nr. 3502.

WAŻNE DLA MAJSTRÓW STOLARSKICH!

Posiadam katalogi i rysunki mebli — najnowsze mody — z firmy Herman Kunze Berlin. Na żądanie wysyłam ilustrowane cenniki darmo. Enlich, Jarosław, Grodzka 14. 926

Nadzwyczajna okazja!

Warsztat ślusarski dla rep. maszyn rol.

w głównym punkcie Grudziądza, z bardzo dużą klientelą większą jest z powodu choroby bardzo **korzystnie** do nabycia. Zgłoszenia do adm. „Rynku Metalowego i Maszynowego“ pod nr. 3579

WYDZIERŻAWIĘ MOJĄ CEGIELNIĘ POŁOWA

położoną przy kolei i między dużymi wioskami, na bardzo korzystnych warunkach. Odbyt cegielni zapewniony. Laskowski, Pączkowo, pow. Starogard. 902

Samochód

18/48 Dürkop, 6 osobowy, kompl., z 6 małą używanymi oponami, okazjnie do sprzedania. Zgł. pod nr. **3578** do adm. „Rynku Metal. i Maszyn.“

MOTOR 2½ KONIA

sprzedam. Kajzer, Warszawa, ul. Zajęcza 2. 907

SILNIK DEUTZA

na gaz ssany, o sile 70 koni w bardzo dobrym stanie do sprzedania z powodu zamiany na większy. Obejrzeć można w ruchu w **Włocławskiej Fabryce Drutu C. Klauke Sp. A. & Co. w Włocławku.**

DYNAMOSTARTER

12 wolt, magnet, 2-cylindrowy, gazniki, sprzeda korzystnie Górny, Poznań, ul. Staszica 21. 918

APARATY AUTOGENICZNE

nowe i używane oraz butle do tlenu poleca **W. Lachowicz, Poznań, Odkok 2** 3580

LOKOMOBILA

przewoźna, 8 atm. 18 KM. do natychmiastowego użytku, sprzeda Fabryka „Sport“, Bydgoszcz, Grodzko 28. 919

Motor elektryczny

na prąd stały, 16 P. S., 440 Volt, N. 1480. zupełnie zamknięty, zatem chroniony przed pyłem i wilgocią, z rozrusznikiem, w doskonałym stanie użytkowym, ocłony, loko składnica w Gdańsku, natychmiast do sprzedania.

F. Büttner, Gdańsk, Abbe-Gasse 2. 3583

ŚRUTOWNIK

prawie nowy, sprzeda W. Gatzke, Wiskitno, poczta Wierzchnia, Król, pow. Bydgoszcz. 917

Maszyna parowa 5 HP,

kocioł parowy stojący 5 m² pow. ogrzew.,

centryfuga do mleka na 600 ltr. masielnica i pompa do mleka okazjnie na sprzedaż

MIECZYSLAW DOMAGAŁA, Poznań, Matejki 55.

ŚRUTOWNIK

prawie nowy, Rapid Nr. 6, sprawność na godz. 25 ctr. do sprzedania. Stabenau, Modliborzyce, pow. Inowrocław. 916

Walce podwójne młyńskie

600×300 Fab. Busse Heoswalde, rezerwow. wałkami, sprzedam za 4000 zł loco Poznań. Zgł. do Rynku Met. i Masz pod 3572

MOTOR 5-KONNY

20 wolt, prąd stały, zupełnie dobry, marki Siemens-Schuckert, sprzedam. Kantorczyk, Poznań, Św. Marcin 4. 904

2 lokomotywy

50 HP

3-osiowe, rozp. toru 600 mm. miedziane paleniska

do sprzedania

Oferty sub „B. H.“ do Tow. Reklamy Międzynarodowej s. z. o. o. j. r. Rudolf Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124

3567

ZARZĄD KASY EMERYTALNEJ

sprzeda natychmiast 160 000 szt. cegły glin., 1 160 000 szt. cegły ilowej. Cjł. do Dyrekcji Kolei Państwowej, pokój 348. 933

Do sprzedania

3566

2 kotły parowe	— wodnorurkowe o pow. ogrzew.	300 m ² , 12 atm.
2 „	— dwupłomienne	100 „ 8 „
2 „	— „	70 „ 8 „
2 „	— „	65 „ 8 „
1 „	— „	53 „ 7 „
1 nowy kocioł stojący	— „	10 „ 6 „

Latussek, Katowice, Rynek 8, Tel. 10-13

PRADNICE TRÓJFAZOWE

155 kw, 0,300 wolt, 150 kw, 225 wolt i inne; 180 silników trójfazowych 6—41 KM, prądnice i silniki na prąd stały, silniki Diesla 20—300 KM, silniki benzynowe 40 KM, sprzedaje tanio Aut. Petnik a spol., Elektrotechnische Fabrik in Ceska Trebova (B. Trübau) CSR. 922

Turbina wodna

60 P. S., starszego systemu kompl., spad na 2½—3 mtr., tanio na sprzedaż. Zgł. pod nr. **3577** do adm. „Rynku Metalowego i Maszynowego“

MŁYN WALCOWY

obok magazynu kolejowego, budynek 3-piętrowy, na dogodnych warunkach do sprzedania. **Szancer, Maków, Małop.** (927

APARATY PRÓŻNIOWE

używane, jeden 5000, drugi 2500 l. pojemności z pompami, zaworami i rurami, wykonane z miedzi zaraz do oddania. M. Sujak, Poznań, Mickiewicza 36, tel. 63-37. 920

KASY KONTROLUJĄCE

amerykańskiej marki „National” — sklepowa z czekami, oraz dwie restauracyjne bufetowe i od piwa okazjnie zaraz sprzedam. „Meta”, Warszawa, S-to Krzyska 1, tel. 95-25. 923

Na sprzedaż

80 PS. LOKOMOBILA

Lanza z r. 1911, w bardzo dobrym stanie. Poszukuję armatur żelaznych i kamieni szamotowych z rozbiórki pieca w cegielni. Zakłady Ceramiczne Dąbrówka, majątności Doruchów, poczta, telefon: Doruchów nr. 3. Stacja kolejowa Godzietowy, wojew. Poznańskie. 925

Motory elektryczne

od 6 do 100 K. M dla napięć 120/220, 220/380, 300/500 i 3000 wolt, posiada stale na składzie

Biuro Techniczne A. Moszkowski i S-ka
w Warszawie, ul. Sienna 23. 3472

MOTOR GAZOWY

f-my Deutz, 12 SK. z przyborami, jak nowy, za cenę 400 dol. do oddania. Takowy można obejrzeć w ruchu. Kazimierz Kałduła, Warsztaty reparacyjne, Nowy Tomyśl (Wlkp.). 901

Lokomobila Wolfa Lokomobila Lanza MOTOR DIESEL

ok. 60 K. M. 12 atm., kondensacja, para przegrzana; 20 K. M. 10 atm., para przegrzana;

firmy Deutz 40 K. M. 3571

Maszyny kompletne, korzystnie do sprzedania:

Inż. Z. i J. KLOTZ, Bydgoszcz, Grodzka 30, Tel. 15-45

SPRZEDAM NATYCHMIAST

dobrze utrzymaną do transportu kompletną młocarnię z motorem 15 PS. i bardzo dobrą do transportu młocarnię. Franciszek Kazubowski, Młyn Parowy, Twarda Góra. 905

Osie wozowe

typu używanego w Wielkopolsce, okazjnie po 50 gr kilo sprzedaje fabryka wozów Augustynowicz
Warszawa, Chłodna 19. 3555

2 SAMOCHODY FIAT

501 6/21 HP. Kolonial, 4 osob., luksusowe, wykonanie na balonach; 509 4/20 HP. limusyna 4 osob., na balonach z kompl. wyposażeniem, prawie nowa — sprzeda korzystnie z powodu braku miejsca Rob. Gunsch, Poznań, Wielka 6; tel. 39-28. (911)

Maszyny do obróbki drzewa:

Kreisäge żelazna, do krajania szczap, kreisäge żelazna, z ruchomym stołem, laubsäge, wyrównarki oraz piłę taśmową o średnicy kół 1000 m/m.
posiada na składzie

Biuro Techniczne A. Moszkowski i S-ka
w Warszawie, ul. Sie na 23. 3493

Z POWODU PRZEBUDOWY MŁYNA

natychmiast do sprzedania pojedynczo lub w całości: 1 stolec walcowy 300×600 (Kapler), 1 dwuczęściowy pytel płaski (Wetzig), 1 pytel z przedprzesiewaczem (Wetzig), 1 filter ssący z 4 wężami (Wetzig). — Wszelkie maszyny obejrzeć można w ruchu. Gaul, Młyny, Szumłaca, pow. Tucholski (Pomorze). 844

WAŻNE DLA KRESÓW! — ELEKTRYKA!

Okazjnie! — Z powodu przyłączenia się do Elektrowni Gródek są do sprzedania następujące maszyny w dobrym stanie: Dwie lokomobile Nelft Company po 80 PS. 12 atm. z cenzsterami i przegrzewaczami, budowa 1905—1907 r; 1 dynamo Simens-Szukert 2—110 wolt 168 amp. 975 obr; 1 dynamo Simens-Szukert 225—300 wolt 180—200 amp. 810 obr; 2 dynamo Simens-Szukert 220—300 wolt 120 do 164 amp. 975 obr. Tablica rozdzielcza z całym kompletem 3×4. Baterie firmy Tudor, typ: S. 16,3 gor.: 164 amp. 124 ogniwa. Powyższe sprzedaje się w komplecie lub częściowo. Wiadomość: Jabłonowo (Pomorze), gmina. 903

ŚRUTOWNIKI oryg. Gruzego, 6 szt. również śrutowniki na kamieniach odda korzystnie **Leon Studziński, Kościerzyna Pom., tel 67.**

KOCIOŁ PAROWY

stojący, 40 metrów powierzchni ogrzewalnej, tanio sprzedam. Oferty pod „Kocioł”, Warszawa, „Kurjer Warszawski”, Krakowskie Przedmieście 40. 909

14 tokarń do metali

od 1 do 4 metrów toczenia, pociągowych, zagranicznych, prawie nowych nowszych konstrukcyj; 1 tokarń karuzelową, 3 zwykłe i 1 uniwersalną gryzarkę, 5 sztane i noże o wadze od 900 do 2500 kg, sprzeda korzystnie **Inż. Z. i J. KLOTZ, Bydgoszcz, Grodzka 30, Tel. 15-45** 3570

KOCIOŁ 50 qm.

6 atm., lokomobila 16—24 KM. 8 atm. na kołach, sprzeda **Fabryka „Sport”, Bydgoszcz, Grodzka 28.** 906

UŻYWANY ROZCIERACZ KONICZNY

„Victor”, 1 siewnik używany, kilka używanych kosiarek do zboża i trawy — wszystkie maszyny w dobrym stanie, prze-reperowane, sprzeda tanio **C. Gohritz, Filja Jabłonowo (Pomorze).** 842

KUPNA

KUPIE

2 samochody ciężarowe 1 i 2-tonnowy. Budowa, naprawy maszyn rolniczych i samochodów. **Dyonizy Sobieralski, Opalenica.**

KUPIE

nowy lub używany kamień francuski, pęten górny. średnica 130 cm. — Oferty z podaniem ceny przyjmuje **Pierwsza Poznańska Fabryka Farb, Lak eru i Pokostu. Witold Wyszyński, Poznań, ul. Pocztowa 12. Tel. 55 75 i 28-98.**

UŻYWANA SUSZARNIA OGNIOWA

do chmielu (części metalowe), potrzebna. Opis, stan, wymiary, cenę, przesłać do Zarządu dóbr Mikulin, poczta Tyszowce, woj. Lubelskie. 912

Walce do wyrzucania kamieni

(z gliny), [Steinaussonderungswalzwerk] o 3 walcach, lub pojedyncze walce od takowego, jeszcze zdadne do użytku, kupi **J. WITT, ceg. par. Glinica** pow. Lubliniec G./Śl. 3581

MOTORU ELEKTRYCZNEGO

6 KM, prąd stały, 440 wolt, poszukuję kupna. **Jakubowski, Poznań, Chwaliszewo 64.** 921

Deferencjał

i skrzynkę biegów nadających się do osobowego samochodu Benz 16—45 K. M. poszukujemy
Zgłoszenia do adm. „Rynku Metal. i Masz. pod“ **M. Z. G. H.** nr. 3568

GENERATOR

o sile + — 15 kw. i motor o sile 10 kw., w stanie używanym, ale dobry dla poruszania traku (gater), pożądane 220 volt, poszukuje Majętność Rososzyca, Ostrów. 913

1 maszynę do rżnięcia żelaza

(Kaltsäge) i jedno imadło równoległe do Szapinga, używane, poszukuję celem kupna 3562

P. Szalski, Warsztat reparac. maszyn roln., Włocbork (Pom.)

LOKOMOBILE LEŻĄCA

nowa, albo dobrze zachowaną do zapędu tartaku 80/100 KM, natychmiast poszukuje się celem kupna. Oferty upr. Julius Wegener, Danzig-Langfuhr — Grosse Allee 23. 914

Poszukuje się kupna

jednobębnowej 1-druclarki grubej do 13 mm średnicy, jednobębnowej 1-druclarki średniej „ 5 „ „

Maszyny mogą być używane, lecz w dobrym stanie użytkowym. Oferty uprasza się do administ. „Rynku Metal. i Masz.“ pod nr. 3438

HYDRAULICZNA PRASE

stół metrowy, kompletna, z pompką, 200 atmosfer, poszukujemy. Biuro „L. Orłowski, J. Rogowicz i S-ka“, ul. Królewska nr. 8, w Warszawie. 932

MASZYNE PAROWA

jednocylindrową o sile 150 HP, poszukuje się celem kupna. Oferty nadsyłać: Tartak Parowy „Zagroda“, Ustrzyki Dolne, Małopolska. 929

SZYNY UŻYWANE

65 i 70 mm na żelaznych podkładach oraz luźne 110—120 mm, poszukujemy. Oferty pod „Kopalnia“, Warszawa, „Kurier Warszawski“, Marszałkowska 108. 908

Komplet maszyn do obróbki stolarskiej w dobrym stanie kupię 3468
A. Degórski, budowniczy — tartak — Pniewy (Pozn)

MOTOCYKL

1- lub 2-cylindrowy, mało używany, kupię za gotówkę. Fr. Bluhm, Bydgoszcz, Jagiellońska 17. 930

Zapytania, nadeszłe do działu informacyjnego Tow. Wydawniczego „KUPIEC“ w Poznaniu

Do każdego zapytania prosimy dołączyć 50 gr. Wszystkim interesantom odpowiadamy listownie, częstokroć kilkakrotnie.

Nr. 2280. Uprasza się o podanie firmy lub fabryki, która wyrabia wagi belkowe z talerzykami męsieżnymi.

Nr. 2298. Która z firm krajowych lub zagranicznych wyrabia żelazo faliste na bijaki do młocarni szerokomłotnych (karby)?

Nr. 2312. Prosimy o podanie firmy, która wyrabia względnie dostarcza przyrządy (Karburatory) na ropę, dla benzynowych silników.

Nr. 2320. Które przedsiębiorstwa posiadają blochy i deski dębowe, brzożowe i bukowe?

Nr. 2321. Która firma dostarcza wszelkie przybory do fabrykacji materaców patentowych na sprężynach, jak sprężyny stoczkowe, pociągowe, haczyki, skoble, kółka druciane i drut?

Nr. 2330. Która firma ma na składzie belki do wag (Wagschabenbalken)?

Liczniki

elektryczne, używane lub niezdatne do użytku na prąd stały 220 woltów, możliwie amperogodzinne od 1-go do 5-ciu amperów kupię.

Zgłoszenia do administracji „Rynku Metalowego i Maszynowego“ pod nr. 3435.

UŻYWANĄ LOKOMOBILE

ca 80 KM, w dobrym stanie. Oferty upraszamy pod „M. B. Rybnik“, poste-restante. 928

MOTOR NA GAZ SSANY

200 koni lub dwa po 100 koni z gazownią, kupimy. Oferty pod „Motor 200“, Warszawa, Kurier, Marszałkowska 108. 924

BALE WAGONOWE

Potrzebujemy do spiesznej dostawy bali drewnianych r. 1925/26. Odbiórka na miejscu. Płatność przy załadowaniu.

Wymiary w mm:

60 m³ 2800×240×45

60 „ 3000×240×45

60 „ 2800×240×55

60 „ 2900×240×55

Spieszne oferty: „Budownictwo“ — Bydgoszcz, ulica Pomorska nr. 8, I p. 931

MOTORÓW na prąd zmienny

220/380 Volt do 10 P. S.

poszukuje celem kupna

Industrie- und Blechwaren - Werke A. G. Gdańsk, Reitergasse 12/15 Tel. 1890 i 5392 3556

Kupimy

LOKOMOBILE 80—100 K.

w dobrym stanie, z kondensacją na parę przegrzaną lub nasyconą, możliwie firm: Wolfa, Lanza lub Badenić, potrzebujemy. Młyn Parowy B-ci R. i A. Piltz, w Częstochowie, Krakowska 55. 915

POSZUKUJE SIĘ ŚLUSARZY MASZYNOWYCH tokarzy na żelazo do samodzielnej pracy. Całkowite utrzymanie na miejscu. Fabryka Maszyn — Jankowo Dolne, pow. Gniezno. 910

Nr. 2331. Która firma ma na składzie lutownie dla kotlarzy do twardego lutowania słabej blachy mosiężnej (Schlaglot leichtfluessig)?

Nr. 2334. Która firma w Polsce wyrabia cechowane pojemniki aluminiowe, polewane i zwykłe z białej blachy?

Nr. 2338. Prosimy o podanie fabryki lub firmy, która dostarcza sprężyny do materaców.

Nr. 2339. Która firma dostarcza wiory stalowe?

Nr. 2341. Która fabryka dostarcza biel cynkowa i kryjąca?

Nr. 2349. Prosimy o wskazanie fabryki, wyrabiającej liny stalowe do maszyn parowych.

Nr. 2350. Prosimy o podanie firmy, która dostarcza wulkanizatorów do wulkanizowania opon automobilowych.

Nr. 2351. Prosimy o podanie kilku firm, dostarczających manometry.

Nr. 2353. Prosimy o podanie adresu firmy, w której można otrzymać druty miedziane do elektryczności.

Nr. 2354. Prosimy o podanie źródła zakupu różnych żarówek i lamp elektrycznych.